

TDK-dolgozat

2014

1+1%-os adókultúra

A kézirat lezárásának időpontja: 2014. április 29.

Tartalomjegyzék

1.	BEVEZETÉS	1
1.1.	Az újjáélesztett szektor	1
1.2.	A kedvezményezett kör	2
1.2.1.	A civil kedvezményezettek köre	3
1.2.2.	A technikai számmal rendelkező kedvezményezettek köre:	4
1.3.	A rendelkezés alanyai és az általuk felajánlható 1%	5
1.3.1.	Az SZJA 1+1%-áról történő rendelkezés	5
1.4.	A NAV tevékenysége az adózó nyilatkozatának kézhezvétele után	7
2.	Nem kis segítség, avagy a felajánlás jelentősége.....	9
2.1.	TÁRKI kutatás 2011	15
3.	HIPOTÉZISEK	17
4.	PRIMER KUTATÁS	18
4.1.	A kutatás előzménye.....	18
4.2.	A kutatás célja	18
4.3.	A kutatás célja, tartalma, módszere	18
4.3.1.	A kutatás logikai vázát szemléltető algoritmus.....	19
4.3.2.	A kutatás módszere	19
4.4.	A kutatás eredményeinek bemutatása.....	21
4.4.1.	DEMOGRÁFIAI ADATOK	21
4.4.2.	TÉMASPECIFIKUS EREDMÉNYEK.....	23
4.5.	HIPOTÉZISVIZSGÁLAT.....	29
4.6.	PRIMER KUTATÁS EREDMÉNYEINEK ÖSSZEFOGLALÁSA	30
5.	A KÜLFÖLDI FELAJÁNLÁSI RENDSZEREK	31
5.1.	A nonprofit szektor nemzetközi bemutatása	31
5.2.	A visegrádi országok rendszerei.....	32
5.2.1.	Lengyelország	32

5.2.2.	Csehország	34
5.2.3.	Szlovákia	34
6.	ÖSSZEGZÉS	36

ÁBRAJEGYZÉK:

1. ábra: Civil szervezetek számának alakulása (2000-2011) Forrás: NAV által közzétett adatok alapján saját szerkesztés	9
2. ábra: Az egyházak és a kv-i előirányzatok számának alakulása (2000-2011) Forrás: NAV által közzétett adatok alapján saját szerkesztés	10
3. ábra: SZJA 1+1% felajánlás 2001-től 2012. rendelkező évig Forrás: NAV által közzétett adatok alapján saját szerkesztés	11
4. ábra: Az SZJA 1+1%-ának felajánlási hajlandósága (2001-2012) Forrás: NAV által közzétett adatok alapján saját szerkesztés	12
5. ábra Az SZJA bevallást beadók számának alakulása (2001-2012) Forrás: NAV által közzétett adatok alapján saját szerkesztés	12
6. ábra A legalább egy érvényes rendelkező nyilatkozatot benyújtó magánszemélyek számának alakulása (2001-2011) Forrás: NAV által közzétett adatok alapján saját szerkesztés	13
7. ábra Az SZJA bevallást beadók közül a legalább egy érvényes nyilatkozatot benyújtók arányának alakulása (2006-2011) Forrás: NAV által közzétett adatok alapján saját szerkesztés	14
1. táblázat Az egy szervezetre jutó évenkénti felajánlás alakulása 2001-2011 Forrás: NAV által közzétett adatok alapján saját szerkesztés	14
8. ábra Az SZJA 1%-a fel nem ajánlásának indokai Forrás: marketinginfo.hu saját szerkesztés	15
9. ábra Az SZJA 1%-a fel nem ajánlásának indokai Forrás: marketinginfo.hu saját szerkesztés	16
10. ábra Az írásbeli megkérdezés logika vázát szemléltető algoritmus Forrás: saját szerkesztés 2013. évi primer kutatás alapján	19

11. ábra A megkérdezettek nemek szerinti eloszlása Forrás: primer kutatás alapján saját szerkesztés	21
12. ábra A megkérdezettek kor szerinti megoszlása Forrás: saját szerkesztés.....	21
13. ábra A megkérdezettek iskolai végzettség szerinti eloszlása Forrás: saját szerkesztés	22
14. ábra A megkérdezettek lakóhely szerinti megoszlása Forrás: saját szerkesztés	22
15. ábra A megkérdezetteknek a háztartásunkban egy főre jutó jövedelemszintek szerinti megoszlása Forrás: saját szerkesztés.....	23
16. ábra A megkérdezettek megoszlása SZJA bevallásuk készítője szerint Forrás: saját szerkesztés	23
17. ábra A saját belátás szerinti tájékozottság az SZJA felajánlhatóság terén Forrás: saját szerkesztés	24
18. ábra A megkérdezettek megoszlása felajánlásuk szerint Forrás: saját szerkesztés.....	24
19. ábra A személyes érintettség hatása a felajánlásra Forrás: saját szerkesztés	25
20. ábra A felajánlók befolyásoltság szerinti megoszlása a család/barátok befolyásolása szerint Forrás: saját szerkesztés.....	25
21. ábra A felajánlók befolyásoltság szerinti megoszlása a bevallást kitöltő szakember javaslatának befolyásolása szerint Forrás: saját szerkesztés	26
22. ábra A felajánlók befolyásoltság szerinti megoszlása a média és a köztéri reklámok alapján Forrás: saját szerkesztés.....	26
23. ábra A felajánlók befolyásolás szerinti megoszlása a szervezet társadalmi szerep- és felelősségvállalása alapján Forrás: saját szerkesztés.....	27
24. ábra A felajánlók eloszlása a korábban támogatott területek szerint Forrás: saját szerkesztés	27
25. ábra A jövőben történő támogatások szándékának megjelölt értékei (átlagolva, ötös skálán mérve) Forrás: saját szerkesztés.....	28
26. ábra A fel nem ajánlók megoszlása az általuk felhozott indokok szerint Forrás: saját szerkesztés	28
2. táblázat Összesítő a hipotézisvizsgálat eredményeiről Forrás: saját szerkesztés a hipotézisvizsgálat eredményei alapján, 2012	29
27. ábra A civil szervezeteknél foglalkoztatottak aránya a gazdaságilag aktív népesség százalékában Forrás: The Johns Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project, 42. oldal	32
3. táblázat A lengyel felajánlás kezdeti alakulása 2004-2005 Forrás: Reisinger [2007] ...	33

1. BEVEZETÉS

A személyi jövedelemadó egy részének felajánlása korunk egyik fontos kérdése, ugyanis a társadalom nagy hányada még csak nem is foglalkozik a felajánlás lehetőségével. Ez az 1996-ban bevezetett innováció (1995. évi CXVII. tv.), vagyis hogy az adózók beleszólhatnak az állami pénzek elosztásába egy pozitív kezdeményezés volt, mivel a kormányzat bevonta őket is a felhasználásról szóló döntésbe, rokonszenvet és szimpátiát is kiváltott az adózók körükben. A törvény általi opció azonban nem hozhatott teljeskörű sikert, mivel ehhez az adózók megfelelő tájékozottsága alapvető feltétel lett volna, amit a mai napig sem sikerült elérni az adótörvények sokrétűsége és az átlagember számára való bonyolultsága miatt. Ennek következtében az adózók inkább könyvelőre, munkáltatójukra vagy az adóhatóságra bízák jövedelemadó bevallásuk elkészítését, akiknek az esetek többségében nem érdeke az adózó esetleges felajánlásra való buzdítása. Az adófizetők megfelelő tájékoztatásával, az adóbevallás és az adótörvények egyszerűsítésével aktívan be lehetne vonni az adózót a bevallás elkészítésébe, továbbá a kedvezményezett szervezetek fokozottabb ellenőrzésével sokkal inkább rá lehetne venni az adózót, hogy esetlegesen felajánlást tegyen valamely szervezet(ek)nek.

Dolgozatomban az adótársadalom viselkedését vettem górcső alá a személyi jövedelemadó 1+1%-ának felajánlását illetően, majd feldolgozva a hatályos szabályozás fontosabb vonatkozó elemeit, az elmúlt évek ehhez kapcsolódó SZJA adatait, következtetéseket vontam le, továbbá összehasonlítottam a hazánkban működő adófelajánlási rendszert néhány környező országéval. Emellett primer kutatást végeztem az adózók adófelajánlási szokásairól, attitűdjéről.

1.1. Az újjáélesztett szektor

A személyi jövedelemadó egy része felajánlhatóságának gondolata már az 1990-es évek első felében felmerült, azonban a rendszerváltás után a központi költségvetés jelentős deficitje miatt a vonatkozó első jogszabály elfogadása Magyarországon csak 1996-ban

¹A fejezetcím mellett látható kép forrása: http://manna.ro/velemen/25_logikus_kerdes_egy_logikatlan_orzaghoz.html
(Letöltve: 2013. november 17.)

történt meg, ami lényegében új lehetőséget adott a civil szervezeteknek, egyházaknak tevékenységük végzéséhez, vagyis a társadalmi problémák enyhítéséhez. *„A törvény elfogadását megelőzően élénk parlamenti és szakmai vita folyt, s magát a törvényt sem fogadta mindenki egyforma lelkesedéssel, beleértve a civil szektor egyes képviselőit is. 1996-ban a lakosság véleménye is megoszlott. A felnőtt lakosság 56 százaléka támogatta az 1%-os felajánlások lehetőségét, de 1999 tavaszán már a 86 százalékuk értett vele egyet. Ez a részarány a tényleges érintettek, vagyis az adófizetők körében még magasabbra kúszott: elérte a 90 százalékot.”* (<http://uj szo.com/cimkek/gondolat/2004/03/05/az-1-os-torveny-tarsadalmi-hatasa> [letöltve: 2013. október 26.]) A bevezetést követően két évvel 1998-ban kiterjesztették a kedvezményezettek körét az egyházakra és a kiemelt költségvetési előirányzatokra, valamint részükre további 1% felajánlását tették lehetővé. 2001-ben megszüntették a támogatás korábbi 100Ft-os alsó limitjét, majd 2002-től a kedvezményezetti kört legalább egy éves nyilvántartásba vételéhez és működéshez kötötték. Utóbbi feltételt nem kellett teljesítenie azoknak a közfeladatokat ellátó szervezeteknek, melyek tevékenységüket aktívan végzik.

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 2012. évben immár tizenhatodik alkalommal tette lehetővé, hogy az adófizető magánszemélyek a befizetett személyi jövedelemadójuk 1%-áról valamely civil szervezet és/vagy egyház/kiemelt költségvetési előirányzat javára rendelkezessenek (Nemzeti Adó- és Vámhivatal [2012]). *„Az „1%-os törvényben” az állampolgári adományozás és az állami javak egy része újraelosztásának olyan formájáról van szó, amely anonim, tömeges, konkrét civil szervezetnek szól, az állami adminisztráció segítségével, de az állam újraelosztó szerepének kiiktatásával, miközben a civil szervezetek a kapott támogatást a törvényi keretek között szabadon hasznosíthatják.”* (<http://uj szo.com/cimkek/gondolat/2004/03/05/az-1-os-torveny-tarsadalmi-hatasa> [letöltve: 2013. október 26.])

1.2. A kedvezményezetti kör

A nonprofit szektorba tartozó szervezetek nem profitorientáltak, működésüket nem az állami közfeladat ellátása mozgatja, hanem a valamely közösségi szükségletet megjelenítő öntevékenység. A jótékonyagra, öntevékenységre és önkéntes munkára tehát a társadalomnak a szükségletek kielégítése, a szociális problémák kezelése, maguknak az állampolgároknak pedig saját belső egyensúlyuk és a társadalomban elfoglalt helyük megszilárdítása érdekében van szükségük, amely elvárásokat a nonprofit szektor hivatott

kielégíteni. Azonban ez nem azt jelenti, hogy ezen szervezetek nem végezhetnek olyan vállalkozási és egyéb tevékenységet, amelyből nyereségük származna, viszont az ily módon szerzett nyereséget nem oszthatják fel, csak alapvető céljaik megvalósítása érdekében használhatják fel. *„A nonprofit szektor öt olyan megkülönböztető elemmel rendelkezik, amely elválasztja a piaci, az állami, illetve az informális szférától. Ez a felosztás tulajdonképpen Anheier és Salamon (1995) operacionális-strukturális definíciójának felel meg és az 1990-es években a John Hopkins University által folytatott nemzetközi összehasonlító kutatások eredményeként jött létre.”*(Reisinger [2007])

Ez a definíció, vagyis a felosztás egy olyan fogalmi összefoglalás, mely összegyűjti a szektor alábbi főbb jellemzőit:

- Működési autonómia és szervezeti elkülönülés a kormányzati szektortól, azaz a nonprofit szervezetek magán és nem állami kezdeményezésre jönnek létre, azonban ez nem zárja ki a szektor állam általi, pénzügyi vagy más módon való támogatását.
- Intézményesültség, önálló jogi személy: ez azt jelenti, hogy a szervezeteket hivatalos nyilvántartásba kell venni, a szervezeteknek vezetésük, működési szabályzatuk van, illetve a folyamatos működés jellemző rájuk.
- Minden nonprofit szervezetnek rendelkeznie kell az önkéntesség minimálisszintjével, ami vonatkozik a tevékenységre és az adományokra is.
- Közhasznúság: a szervezetek tevékenysége a társadalmi közösség érdekeit szolgálja.
- Nem végezhetnek politikai tevékenységet és nem vehetnek részt kampányokban, illetve ideológiai meghatározottságuk miatt nem tartoznak a nonprofit szektorba maguk az egyházak sem, azonban az azokhoz kapcsolódó esetleg általuk alapított vallásilag elkötelezett szervezetek igen.

1.2.1. A civil kedvezményezettek köre

Civil kedvezményezettek az alábbiak lehetnek:

- az egyesületek (kivéve a pártokat, biztosító egyesületeket, munkaadói és munkavállalói érdek-képviselői szervezeteket),
- az alapítványok,

- a közhasznú alapítványok, társadalmi szervezetek és közalapítványok,
- a Magyar Tudományos Akadémia,
- az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok (OTKA),
- az országos közgyűjtemények,
- a Magyar Állami Operaház,
- a Magyar Országos Levéltár,
- az Országos Széchényi Könyvtár,
- a Magyar Nemzeti Filmarchívum,
- a Neumann János Multimédia Központ és Digitális Könyvtár,
- az országos szakmúzeumok,
- a Magyar művészeti Akadémia,
- a könyvtári, levéltári, múzeumi, egyéb kulturális, illetve alkotó- vagy előadó művészeti tevékenységet folytató azon szervezetek, amelyek az adóévet megelőző három év valamelyikében a helyi önkormányzattól, az országos, illetve a helyi kisebbségi önkormányzattól vagy a központi költségvetéstől egyedi támogatásban részesültek és nem tartoznak az előző kategóriákba,
- a felsőoktatási intézmények (a 2011. évi CCIX. tv. 1. mellékletében meghatározottak)
- a Magyar Együttműködési Alap.

„A rendelkező nyilatkozaton a civil kedvezményezett adószámát kell feltüntetni és csak egy adószámot lehet megadni. A leendő kedvezményezettek adószámát közvetlenül a kedvezményezettől, hirdetésekben, illetve kiadványokból lehet beszerezni” (Reisinger [2007]). A Nemzeti Adó- és Vámhivatal honlapján (www.nav.gov.hu) megtalálható azon kedvezményezettek listája, melyek az előző években részesültek a személyi jövedelemadó 1%-ából.

1.2.2. A technikai számmal rendelkező kedvezményezettek köre:

A technikai számmal rendelkező kedvezményezettek pedig az alábbiak:

- az adóhatóság által technikai számmal ellátott egyházak,
- a rendelkező nyilatkozat évére vonatkozó központi költségvetési törvényben, kiemelt előirányzatként meghatározott cél.

A rendelkező nyilatkozaton az egyház vagy a költségvetési előirányzat technikai számát kell feltüntetni. A technikai számokat a NAV internetes honlapján található tájékoztató, valamint az internetes kitöltő programok útmutatója tartalmazza.

„Abban az esetben, ha a rendelkezés alapjául szolgáló összeg 0 forint volt, akkor is érdemes volt rendelkezni az egyházak felé, mert az állami támogatásból az egyes egyházak a javukra a személyi jövedelemadójuk 1%-áról rendelkező magánszemélyek arányában részesülnek.” (http://www.nav.gov.hu/data/cms226616/ogy_tajekoztato.pdf [letöltve: 2013. október 18.])

1.3. A rendelkezés alanyai és az általuk felajánlható 1%

Az a magánszemély ajánlhatja fel jövedelemadójának egy százalékát, akinek adófizetési kötelezettsége van és jövedelemadóját határidőre maradéktalanul befizeti a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnak. Ezen lehetőség megteremtésével a törvényalkotónak az volt a célja, hogy a személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI. törvény (a továbbiakban Szf. törvény) alapján az adófizető a befizetett adójának legalább egy részét arra a területre irányíthassa, amelynek szerinte erre a legnagyobb szüksége van. Ezt a szándékát az általa kitöltött EGYCSA nyilatkozat adóhatóság részére történő benyújtásával jelezheti, melynek tartalmaznia kell a választott szervezet adószámát, valamint tartalmazhatja a támogatni kívánt szervezet nevét is. Az adófizető összesen két nyilatkozatot tehet egyet civil szervezet és egyet egyház vagy kiemelt költségvetési előirányzat javára. A rendelkező nyilatkozatokat tartalmazó borítékot lezárt, adóazonosító jelével ellátott postai borítékban személyesen, postán vagy az adóbevallási csomagjában elhelyezve is eljuttathatja május 20-ig az adóhatóságnak.

1.3.1. Az SZJA 1+1%-áról történő rendelkezés

Az adóalany a rendelkező nyilatkozato(ka)t, függetlenül a személyi jövedelemadó bevallásának és megállapításának módjától, május 20-áig juttathatja el az adóhatósághoz. A rendelkező nyilatkozaton, illetve az elektronikus űrlapon fel kell tüntetni a kedvezményezett adószámát, illetve technikai számát. Az EGYCSA lapon mindkét kedvezményezett csoport részére lehet rendelkezni, azonban egy kedvezményezett is megjelölhető, ebben az esetben a másik kedvezményezett részt nem szükséges kitölteni.

A magánszemély a rendelkező nyilatkozatot a következő módokon juttathatja el az adóhatósághoz:

- adóbevallás, adónyilatkozat esetén az adóbevallási nyomtatványon tünteti fel,
- munkáltatói adómegállapítás esetén a munkáltatója útján rendelkezik,
- adóbevallás, adónyilatkozat elektronikus úton történő benyújtása esetén, az elektronikus úrlapon tünteti fel (kivéve, ha a magánszemély nem maga készíti adóbevallását, és a képviselőjének a rendelkező nyilatkozat megküldésére meghatalmazást nem adott),
- egyszerűsített bevallás esetén az egyszerűsített bevallási lehetőség választására vonatkozó bejelentéssel egyidőben, az adóhatóság által rendszeresített nyomtatványon vagy elektronikus úton,
- az előzőektől eltérően a bevallástól elkülönítve, önállóan, lezárt, adóazonosító jelével ellátott postai borítékban személyesen, postán vagy elektronikus úrlapként elektronikus úton juttatja el az adóhatósághoz.

Abban az esetben, ha az elektronikus bevallást nem az adóalany, hanem meghatalmazottja (könyvelője vagy adótanácsadója) készíti el, az adóhatósághoz azt is be kell jelenteni, hogy a rendelkező nyilatkozat elektronikus továbbítására a meghatalmazott jogosult. „A munkáltatója útján rendelkező magánszemély a nyomtatványkitöltő program használatával kitöltött és kinyomtatott nyomtatványon megtett rendelkező nyilatkozatát lezárt, adóazonosító jelével ellátott, ragasztott felületére átnyúlóan saját kezűleg aláírt postai borítékban elhelyezve köteles eljuttatni a munkáltatóhoz legkésőbb május 10-éig.” (http://www.nav.gov.hu/data/cms226616/ogy_tajekoztato.pdf [letöltve: 2013. október 18.]) A munkáltató a rendelkező nyilatkozat tartalmát nem ismerheti meg, az azt tartalmazó borítékot sértetlen állapotban kísérőjegyzékkel együtt zárt csomagban legkésőbb május 20-áig köteles továbbítani az adóhatóságnak.

„Az Szf. tv. alapján azon magánszemélyek jogosultak a személyi jövedelemadó meghatározott részéről rendelkezni, akik adókötelezettségüket teljesítik. A rendelkezés alapjának az összevont adóalap adója kedvezmények, továbbá az önkéntes kölcsönös pénztári nyilatkozat és a nyugdíj-előtakarékossági (NYESZ-R) nyilatkozat szerinti

átutalások levonása után fennmaradt részét kell tekinteni, feltéve, hogy a magánszemély a bevallás benyújtására nyitva álló határidőig,” (Nemzeti Adó- és Vámhivatal [2012])

- magánszemély esetében május 20-áig,
- egyéni vállalkozó és az általános forgalmi adó fizetésére kötelezett adószámmal rendelkező magánszemély esetében február 25-éig,
- illetve, amennyiben a bevallás adóhatósági javítása miatt a magánszemélyt további befizetendő személyi jövedelemadó terheli, akkor az adóhatóság értesítésének kézhezvételétől számított 30 napon belül, az adót megfizeti.

Ezen felül szintén megfizetettnek minősül az adó, ha

- vállalkozási tevékenységet nem folytató, általános forgalmi adó fizetésére nem kötelezett magánszemély a személyi jövedelemadó bevallásában a 100.000 Ft-ot meg nem haladó adófizetési kötelezettségével kapcsolatban tett nyilatkozata alapján, legfeljebb 4 hónapon keresztül, havonta egyenlő részletekben megfizeti,
- a magánszemély az esedékességet megelőzően benyújtott kérelmére az adóhatóság legfeljebb 12 havi részletfizetést vagy fizetési halasztást engedélyez és a magánszemély az engedélyező határozatban foglalt feltételeknek maradéktalanul eleget téve az adót hiánytalanul megfizeti. A fentiek kapcsán az adó abban az esetben is határidőben megfizetettnek minősül, ha a magánszemély az adótartozás megfizetéséről átvétel útján időben rendelkezik.

1.4. A NAV tevékenysége az adózó nyilatkozatának kézhezvétele után

A NAV a borítékot és a benne elhelyezett rendelkező nyilatkozatot, illetve a rendelkező nyilatkozatnak az adózó nevét és adóazonosító jelét tartalmazó perforált részét kódjellel látja el, és azokat egymástól elkülönítve dolgozza fel, ellenőrzi, illetve őrzi meg. A rendelkező nyilatkozatok alapján szeptember 1-ig felhívja az érintett szervezetek figyelmét a kedvezményezetti jogosultságot megteremtő nyilatkozatok, illetve egyéb törvényi feltételek 30 napon belüli teljesítésére. *„A rendelkező magánszemélyek érvényes nyilatkozataiban megjelölt civil szervezetek szeptember 1-jéigegy felhívó-tájékoztató levélben kapnak tájékoztatást a felajánlott összeg várható nagyságáról, valamint azon feltételekről, amelyek meglétét a levélkézhezvételét követő 30 napon belül igazolniuk kell.”* (Nemzeti Adó- és Vámhivatal [2012]) Amennyiben ezen szervezetek a felhívó-tájékoztató levél kézbesítését követő 30 napon belül igazolják a törvényi feltételek

meglétét, átutalásra kerül a részükre felajánlott összeg. A határidő elmulasztása esetén a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 66-67. §-ainak előírásai az irányadóak, vagyis a határidő elmulasztása nem eredményez automatikusan jogvesztést, hanem igazolási kérelemmel és a hiányok egyidejű pótlásával a késedelem kimenthető.

Érvényes rendelkező nyilatkozat esetén a NAV a kedvezményezett szervezet által benyújtott nyilatkozatok beadásától számított 30 napon belül, de legkésőbb december 15-éig köteles átutalni a felajánlott 1%-ot a kedvezményezettnek. Ha a NAV december 15-éig a rendelkező magánszemélyt az adóhatóság érdekkörébe tartozó érvénytelenségről nem értesíti és az általa megjelölt kedvezményezett szervezet az NAV internetes honlapján közzétett tájékoztatóban szerepel, akkor a kérelmet teljesítettnek kell tekinteni. Ha a rendelkező nyilatkozatban foglalt kérelem a kedvezményezettel kapcsolatos körülmény miatt érvénytelennek minősül, akkor a NAV az adózót az elutasítást követő 30 napon belül értesíti.

2. NEM KIS SEGÍTSÉG, AVAGY A FELAJÁNLÁS JELENTŐSÉGE

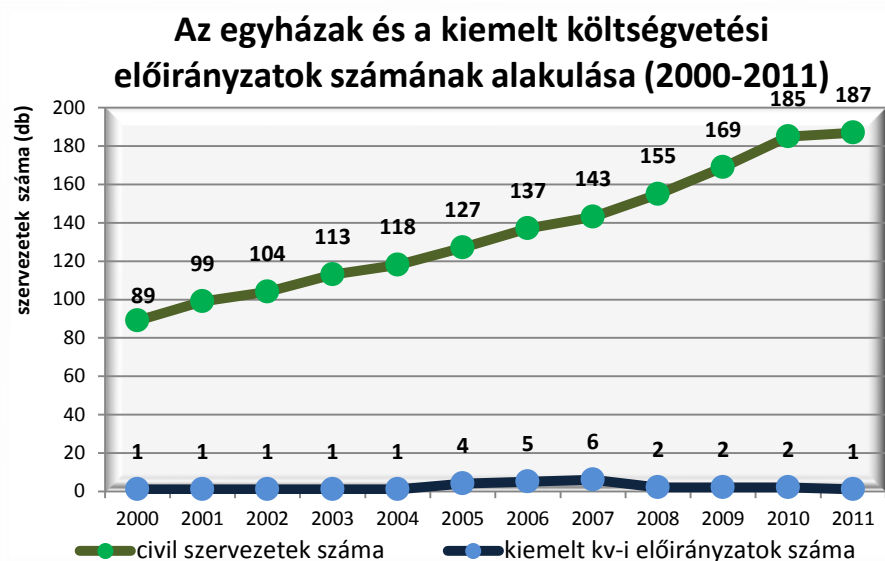
Adónk 1%-ának felajánlása számunkra nem kerül semmibe, viszont óriási segítséget jelent az alapvetően nem piaci alapokon működő vállalkozások számára, mivel az ilyen jellegű szervezetek bevételeik túlnyomó részét pályázatokból, valamint adományokból teremtik elő. Felajánlásunk többszörös segítséget is jelenthet, hiszen az adományozás e módja az adózó részéről különösebb ráfordítást sem igényel, azonban a szervezet számára a túlélést, illetve akár a sikeres működés zálogát is jelentheti. A támogatható szervezetek skálája Magyarországon igen sokszínű, tevékenységi körük rendkívül széles palettát ölel fel és számuk évről-évre továbbra is növekvő tendenciát mutat (1. ábra).

1. ábra: Civil szervezetek számának alakulása (2000-2011)
Forrás: NAV által közzétett adatok alapján saját szerkesztés

A civil szervezetek számának emelkedése azzal magyarázható, hogy a társadalmi szociális problémák, a közösségi szükségletek növekednek, melynek hatékony kezeléséhez, a szükségletek kielégítéséhez a szektor csak folyamatos bővüléssel képes alkalmazkodni. Az egyházaknál viszont más a helyzet, ugyanis ebben az esetben a számbeli növekedés fő oka a már meglévő egyházakból kiváló csoportok létrejötte, amelyek új és különálló egyházként kezdték meg működésüket (2. ábra).

² A fejezetcím mellett látható kép forrása: <http://alfahir.hu/node/56769> (Letöltve: 2013.november17.)

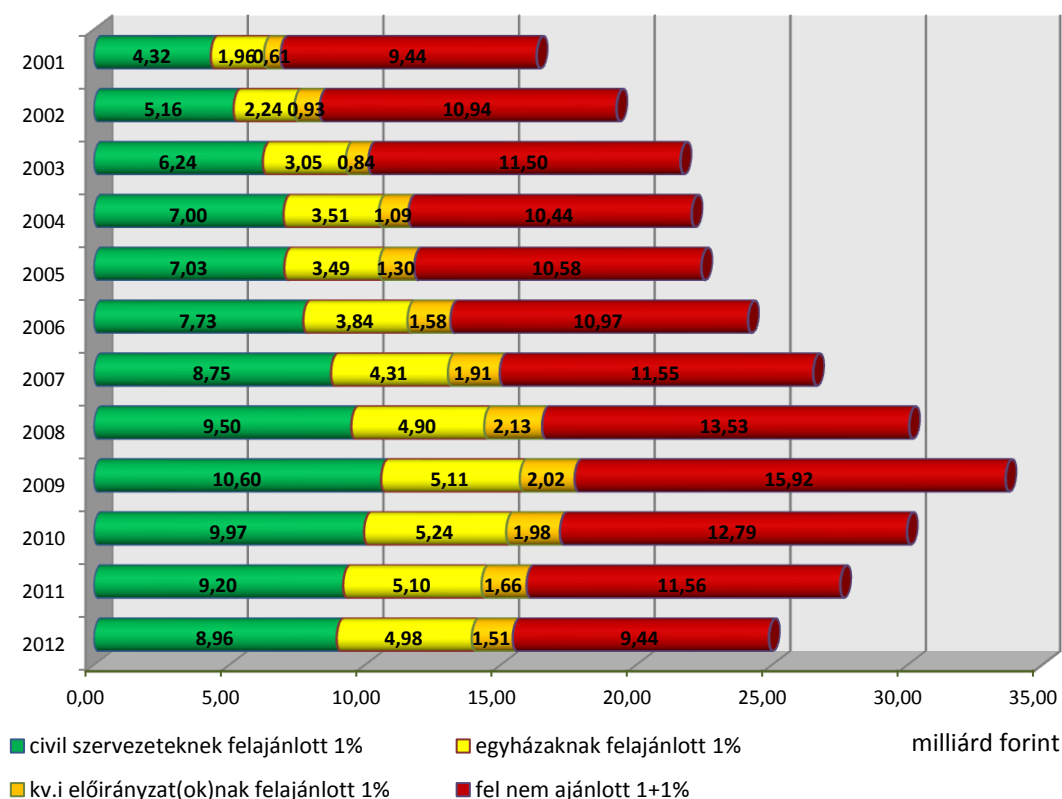

2. ábra: Az egyházak és a kv-i előirányzatok számának alakulása (2000-2011)
 Forrás: NAV által közzétett adatok alapján saját szerkesztés

Azok számára, akiknek fontos, hogy segíthessenek az adójuk 1%-ának felajánlása önmaguk számára is nagyszerű dologként kezelhető. Bármely csekély is az általuk felajánlható összeg, számíthatnak rá, hogy érdemes a rendelkezéssel bíbelődni, hiszen „sok kicsi sokra megy” alapon az ebből a forrásból származó adományok összege évről évre milliárdos nagyságrendű, ami igencsak jelentős részt tesz ki az érintett szervezetek költségvetésében. Minden évben lista készül azokról a szervezetekről, amelyeket a jogszabály jogosulttá tesz az adó 1 százalékaának fogadására. Ebben a listában szerepel, hogy hány adózótól, mekkora összeghez jutottak összesen, és azt mire fordították. Ez lehetővé teszi, hogy később meggyőződhessünk támogatásunknak a szervezet működésére gyakorolt szerepéről.

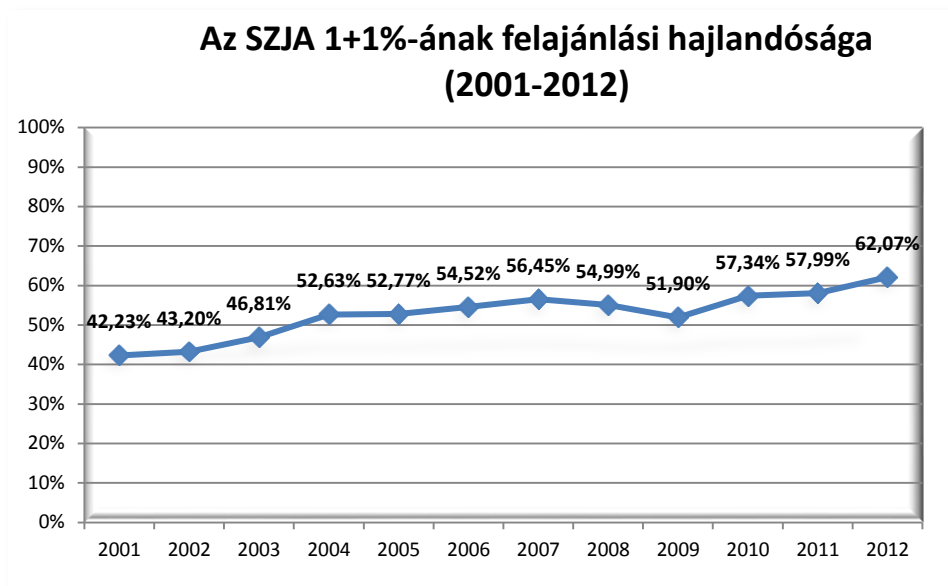
Különösen fontos a felajánlás most, ugyanis a nonprofit szervezetek a csökkenő támogatások révén rendkívül nehéz helyzetbe kerültek. Ennek oka részben a gazdasági válságban és az általa okozott társadalmi- és értékrendbeli változásokban keresendő, valamint abban, hogy az elmúlt évek adózási szabályainak változásai következtében szignifikánsan lecsökkent a potenciálisan felajánlható személyi jövedelemadó állománya (3. ábra), így a felajánlható 1%-ok is csökkentek ugyanakkora vagy éppen növekvő felajánlói körre vetítve.

SZJA 1+1% felajánlás alakulása 2001-től 2012. rendelkező évig

3. ábra: SZJA 1+1% felajánlás 2001-től 2012. rendelkező évig
Forrás: NAV által közzétett adatok alapján saját szerkesztés

A potenciális- és tényleges felajánlások nagysága alapján kimutatható, hogy évente milyen mértékben rendelkeztek az adózók a potenciálisan felajánlható adóforintjaikról (4. ábra). Az adatokból megállapítottam, hogy az adózók 2007-ig a személyi jövedelemadójuk egyre nagyobb hányadáról rendelkeztek a civil szervezetek, egyházak és költségvetési előirányzatok számára. Ugyanakkor hiába volt 2009-ben a legmagasabb a felajánlott szja abszolút összege, mégis ekkor volt a legalacsonyabb a rendelkezés aránya a teljes személyi jövedelemadó összegéhez képest. E mögött első feltételezésem, hipotézisem alapján az adóalanyok felajánlási hajlandóságának változása állhat. A kutatás későbbi részében - primer kutatásomban - tovább fogom részletezni az aktivitást befolyásoló okokat.

4. ábra: Az SZJA 1+1%-ának felajánlási hajlandósága (2001-2012)
Forrás: NAV által közzétett adatok alapján saját szerkesztés

A fentiekkel párhuzamosan megvizsgáltam a bevallást beadók számának alakulását is, amely alapvetően befolyásolja a potenciálisan beadható rendelkező nyilatkozatok számát (5. ábra).

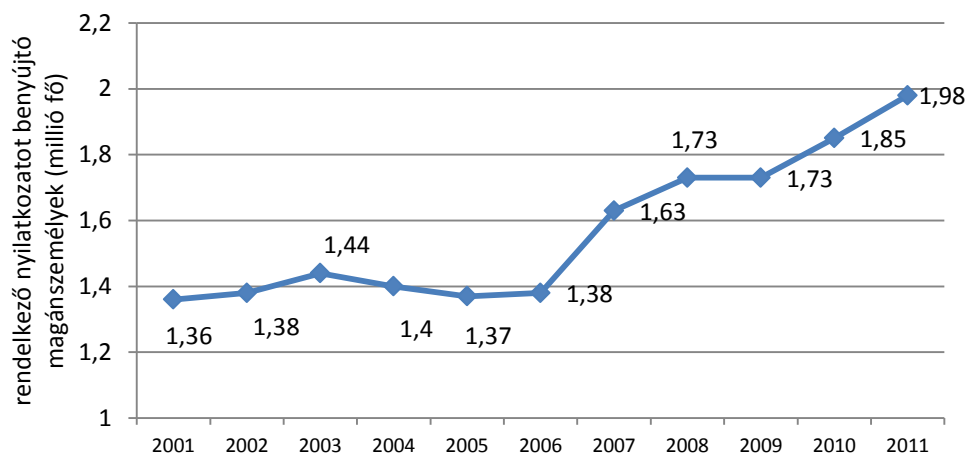
5. ábra Az SZJA bevallást beadók számának alakulása (2001-2012)
Forrás: NAV által közzétett adatok alapján saját szerkesztés

A NAV adataiból jól látható, hogy az szja-bevallók száma tulajdonképpen folyamatosan csökken. Míg 2008-ban 4,6 millióan voltak, 2012-ben már csak 4,3 millióan. Egy internetes cikk szerint (<http://tinlib.hu/blog/uzlet/mennyi-is-az-1-szazalek>) ez nem azt jelenti, hogy kivándoroltak vagy meghaltak volna az adóalanyok, valamint a

munkanélküliek száma nőtt ennyivel, hanem a cikk írójának véleménye szerint a csökkenés mögött a feketegazdaság erősödése és a trükközés újbóli megjelenése áll.

Az SZJA bevallást beadók számának csökkenése ellenére ugyanakkor a rendelkező nyilatkozatot beadók tényleges számának tendenciózus növekedését figyelhetjük meg, amely a fenti hipotézissel ellentétben az adózók rendelkezési hajlandóságának növekedését támasztja alá (6. ábra).

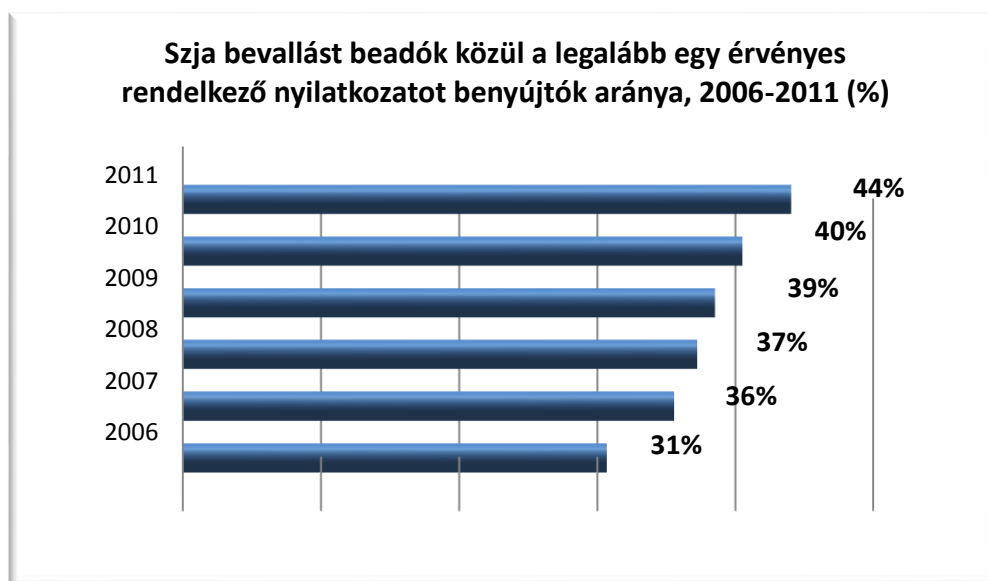
**Legalább egy érvényes rendelkező nyilatkozatot
benyújtó magánszemélyek száma, 2001-2011
(millió fő)**

**6. ábra A legalább egy érvényes rendelkező nyilatkozatot benyújtó magánszemélyek számának alakulása
(2001-2011)**

Forrás: NAV által közzétett adatok alapján saját szerkesztés

A fenti tendencia jól kimutatható úgy is, ha az szja bevallást beadók számához viszonyítom a rendelkező nyilatkozatot benyújtó magánszemélyek számát (7. ábra). Az arányok alakulása szintén azt mutatja, hogy a bevallást beadók egyre nagyobb hányada rendelkezik személyi jövedelemadójának legalább egy százalékaról.

7. ábra Az SZJA bevallást beadók közül a legalább egy érvényes nyilatkozatot benyújtók arányának alakulása (2006-2011)

Forrás: NAV által közzétett adatok alapján saját szerkesztés

Tovább vizsgálhatók az évente felajánlott pénzbeli adományok aszerint, hogy egy-egy szervezet átlagosan milyen mértékben részesedik a felajánlásokból. (1. táblázat)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CIVIL SZERVEZET											
felajánlás (e Ft)	4323439	5160541	6237848	7003452	7030122	7733918	8754579	9501854	10058918	9971795	9200899
száma	18489	20178	21904	23136	24826	25736	27636	28756	29709	30701	31625
egységére jutó felajánlás (eFt/szervezet)	234	256	285	303	283	301	317	330	339	325	291
EGYHÁZ											
felajánlás (e Ft)	1964188	2235492	3047848	3507386	3487930	3842235	4305045	4898109	5106633	5240592	5100248
száma	99	104	113	118	127	137	143	155	169	185	187
egységére jutó felajánlás (eFt/egyház)	19840	21495	26972	29724	27464	28046	30105	31601	30217	28328	27274
KVI ELŐIRÁNYZAT											
felajánlás (e Ft)	610424	928256	835179	1087669	1298845	1577147	1912358	2126614	2017980	1977094	1660462
száma	1	1	1	1	4	5	6	2	2	2	1
egységére jutó felajánlás (eFt/előirányzat)	610424	928256	835179	1087669	324711	315429	318726	1063307	1008990	988547	1660462

1. táblázat Az egy szervezetre jutó évenkénti felajánlás alakulása 2001-2011

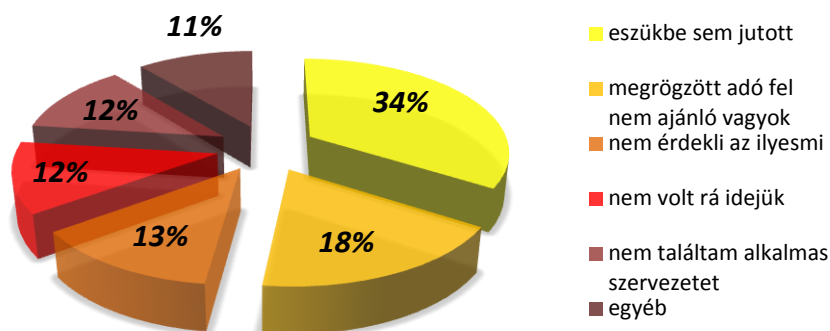
Forrás: NAV által közzétett adatok alapján saját szerkesztés

Fajlagos számítások eredményei alátámasztják, hogy a szervezetek számának növekedésével tulajdonképpen lépést tartott a kapott adóforintok összegének emelkedése is. Az elmúlt néhány évben a már korábban említett szabályozásváltozások és válság visszafogták a felajánlások összegét, azonban még a csökkenés ellenére is mondhatjuk, hogy viszonylag nagy támogatást kapnak az személyi jövedelemadóból közvetlen felajánlás révén a kedvezményezettek.

2.1. TÁRKI kutatás 2011

2011 júniusában a Társadalomkutatási Intézet azt vizsgálta, hogy az adózók milyen indokok mentén nem rendelkeznek személyi jövedelemadójuk meghatározott részéről (8. ábra). A kutatás eredményeképpen feltárta a kutatócsoport, hogy akik felajánlhatták volna adójuk 1%-át, de ezt nem tették, leginkább arra hivatkoztak, hogy ez eszközbe sem jutott (34%). A többiek vagy megrögzött adó fel nem ajánlók (18%), illetve "nem érdekli őket az ilyesmi" (13%), vagy idejük nem volt erre (12%), vagy nem találtak alkalmas szervezetet, akinek szívesen felajánlották volna pénzüket (12%), vagy valami más oka volt a felajánlás elmaradásának (11%).

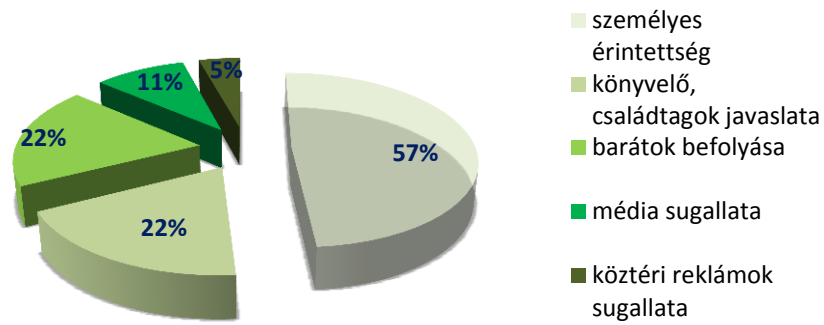
Az SZJA 1% fel nem ajánlásának indokai

8. ábra Az SZJA 1%-a fel nem ajánlásának indokai
Forrás: marketinginfo.hu saját szerkesztés

Azok, akik felajánlották adójuk 1%-át, leginkább azért tették ezt, mert valamilyen módon személyesen érintettek a kedvezményezett szervezet működésében (57%). A többiek döntését valaki más hozta meg (a könyvelője vagy a munkáltatója), vagy/és a családtagok, illetve a barátok győzték meg (22-22%). Sokkal kisebb azok aránya, akik döntésében szerepet játszott a média (11%) vagy a köztéri reklámok (5%) sugallata.

Az SZJA 1% felajánlásának indokai

9. ábra Az SZJA 1%-a fel nem ajánlásának indokai

Forrás: marketinginfo.hu saját szerkesztés

A személyes érintettség ereje az átlagosnál erősebb a felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkezők körében (70%), illetve azok esetében, akik még nem döntötték el, hogy részt vesznek-e a következő választáson (65%), s ez a két társadalmi csoport az, amelyikre a média is az átlagosnál erősebben hat, ugyanis körükben az átlagos 11% helyett 20% azok aránya, akik a média alapján döntöttek.

A kutatásban kapott válaszok, a társadalom kedvezményezettiről való véleményének részletesebb felvázolása, valamint az esetleges további megfigyelésben feltárható további következtetések és az adótársadalom adófelajánlási szokásainak érdekében önálló kutatást is végeztem.

3. HIPOTÉZISEK

Az országra jellemző eredmények alapján felmerült bennem a kérdés, hogy a kapott eredmények Zala megye esetében is helytállóak-e, ezért a megyére vonatkozóan állításokat fogalmaztam meg, melyeket a primer kutatás során kapott adatok fognak alátámasztani vagy megcáfolni.

H2: Az iskolai végzettséggel szoros kapcsolatban van a felajánlók aránya.

H4: Az adózók felajánlásról szóló döntését jelentősen befolyásolja a média és a reklámok sugallata.

H1: Az SZJA 1+1%-ának fel nem ajánlása csak az adózók tájékozatlanságából következik.

H3: A nagyobb jövedelemmel rendelkezők esetében nagyobb a felajánlók aránya.

H5: A döntés során a legmeghatározóbb a személyes érintettség hatása.

4. PRIMER KUTATÁS

4.1. A kutatás előzménye

Magyarországon a személyi jövedelemadó 1%-a felajánlásának kérdése kritikus pont az adófizetők, az állam és a felajánlásra számító nonprofit szervezetek számára. Mivel ezen felajánlások nagysága évről évre milliárdos nagyságrendet tesz ki, jelentősen befolyásolja a nonprofit szféra szervezeteinek működését, s ezáltal a társadalmi szükségletek kielégítését. A KSH kimutatásai és az egyes kutatócsoportok elemzései szerint az évek során folyamatosan növekedett mind a felajánlók mind a kedvezményezettek száma, valamint a felajánlott összeg nagysága 2009-ig, azonban ezt követően a felkínált adóforintok összege csökkenő tendenciájú.

4.2. A kutatás célja

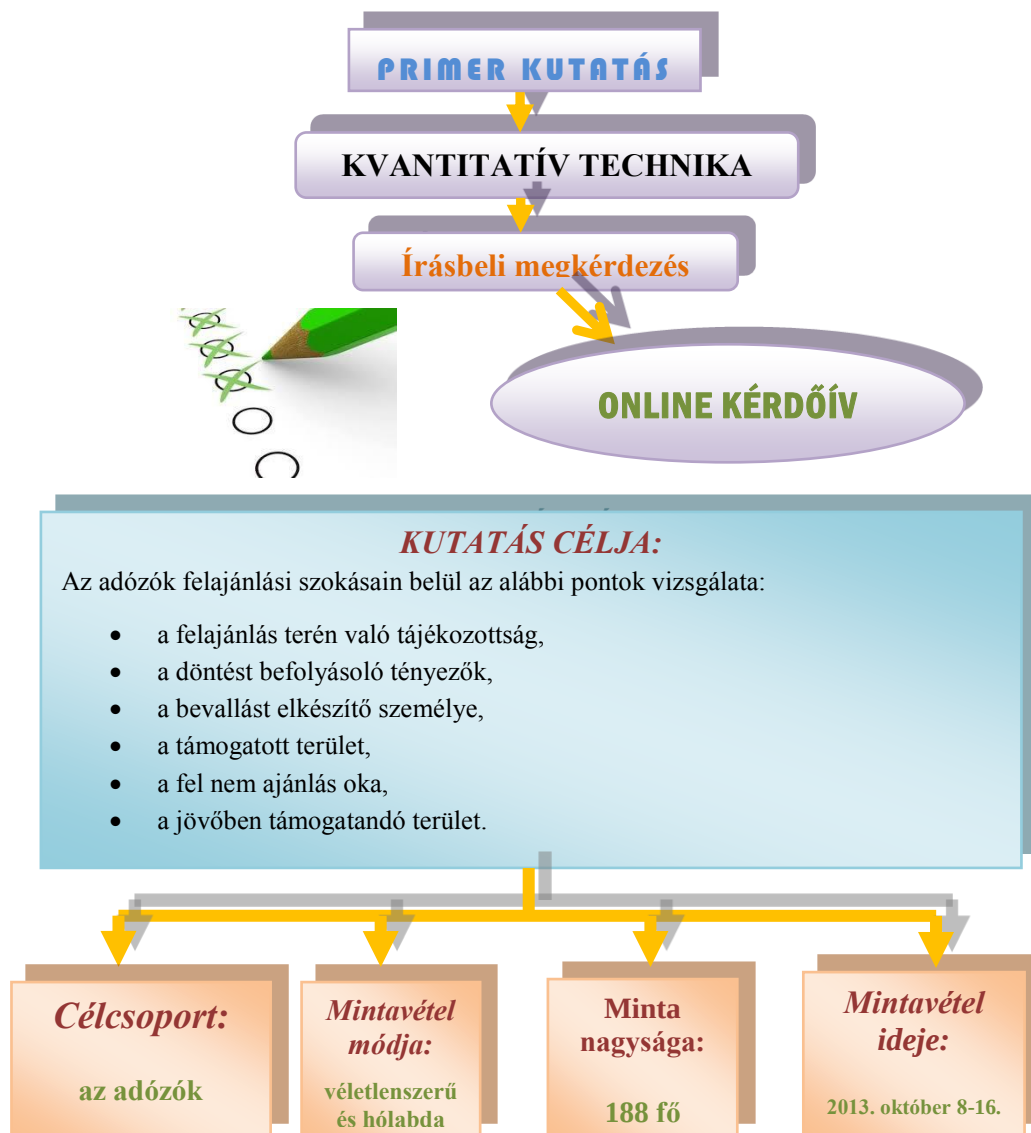
A kutatás céljául tűztem ki, hogy választ keresek az adózók felajánlásról szóló döntésének „Miért?”-jére, vagyis felajánlásuk és fel nem ajánlásuk befolyásoló tényezőire. Ezen körülményeket vizsgálva és a már meglévő kutatási eredményekre építkezve még teljesebb képet kívántam alkotni az adózók felajánlási szokásairól, attitűdjéről és viselkedésük adófelajánlással kapcsolatos meghatározó tendenciáiról.

4.3. A kutatás célja, tartalma, módszere

³Az oldalon látható kép forrása:

<http://szolfostanulmanyaim.5mp.eu/web.php?a=szolfostanulmanyaim&o=JZ0IGycLrk> (Letöltve: 2013.november17.)

4.3.1. A kutatás logikai vázát szemléltető algoritmus

10. ábra Az írásbeli megkérdezés logika vázát szemléltető algoritmus
Forrás: saját szerkesztés 2013. évi primer kutatás alapján

4.3.2. A kutatás módszere

A kutatás kvantitatív technikával, ezen belül online írásbeli megkérdezéssel valósult meg. Ennél a módszernél számszerűsített adatok alkalmasak a statisztikai elemzések elvégzésére.

Módszer és kérdezéstechnika: kvantitatív kutatás/önkitöltős online írásbeli kérdőíves megkérdezés

Elemzési technika: a kérdésekre adott válaszok számszerűsített elemzése statisztikai módszerekkel, arányok, megoszlások és kapcsolati vizsgálatok.

A kutatás célterülete: Zala megye

A kutatás célcsoportja: az adózók

Mintavétel módja: a véletlenszerű és hólabda módszer ötvöztetésével

A minta nagysága: 188 fő,

A mintavétel ideje: 2013. október 8-16.

Adatgyűjtés lebonyolítása: a kérdőíveket online kérdőívkitöltés (188 db) keretein belül töltötték ki. Az összeállított kérdőív kérdéseit a kerdoivem.hu oldalon rögzítettem és a kitöltők az önkitöltős kérdőív formájában válaszoltak a kérdésekre.

A kérdőív zárt kérdéseket tartalmazott, így a válaszadók válaszalternatívák közül válogathattak, illetve öt-, illetve hétfokozatú skálán jelölhették benyomásaikat, érzéseiket és ennek intenzitását. A teljes kérdőív megtalálható az [1. mellékletben](#), illetve az adatrögzítéshez használt sablonja elérhető az alábbi linkeken:

- Kérdőív eredményei: <http://kerdoivem.hu/res/69015616727062/>

A felajánlási szokásokat vizsgáló írásbeli kérdőív az alábbi fő részekre tagozódik:

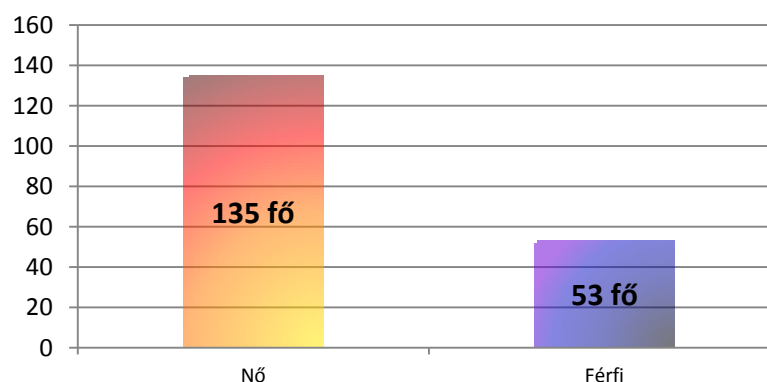
- **Alapadatok** (demográfiai jellemzők, a kutatás szempontjából releváns szegmentációs ismérvek): nem, életkor, iskola típusa/legmagasabb iskolai végzettség, lakóhely, egy főre jutó jövedelem)
- **Témaspecifikus kérdések:**
 - Az adóbevallás elkészítőjének besorolása;
 - a felajánlási lehetőségekben való tájékozottság saját megítélés szerinti mértéke;
 - a felajánlások befolyásoló tényezőinek értékelése;
 - a korábban támogatott és a jövőben támogatni kívánt területek meghatározása;
 - a fel nem ajánlás indokának meghatározása.

Az elemzés módszere: Az adatfeldolgozás a Microsoft Excel programjának segítségével került elvégzésre. Az adatelemzés módszerei gyakorisági eloszlással kapcsolatos statisztikai mutatók. A kérdőív kitöltéséből kapott eredmények szemléletesebb bemutatása érdekében a Microsoft Excel program segítségével összesítő grafikonok és diagramok készültek.

4.4. A kutatás eredményeinek bemutatása

4.4.1. DEMOGRÁFIAI ADATOK

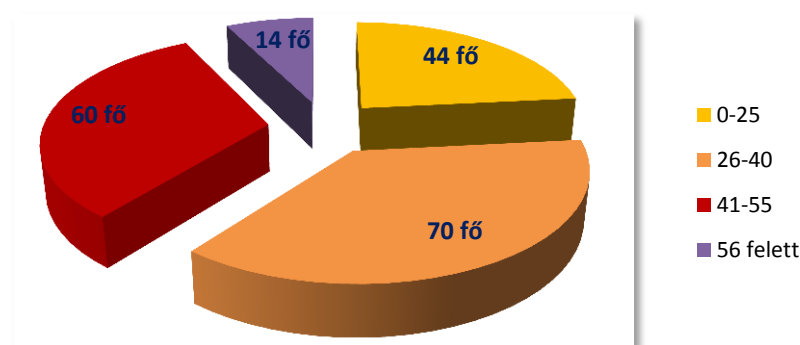
A kitöltés során a nőkhez jóval magasabb arányban jutott el a kérdőív (11. ábra), azonban a célcsoport ily módú előzetes meghatározásának hiánya és a kérdőív véletlenszerű kitöltetésének következtében véleményem szerint nem torzítja el oly mértékben a kapott eredményt és az abból levont következtetéseket, hogy azok általánosításra alkalmatlanok legyenek.

11. ábra A megkérdezettek nemek szerinti eloszlása

Forrás: primer kutatás alapján saját szerkesztés

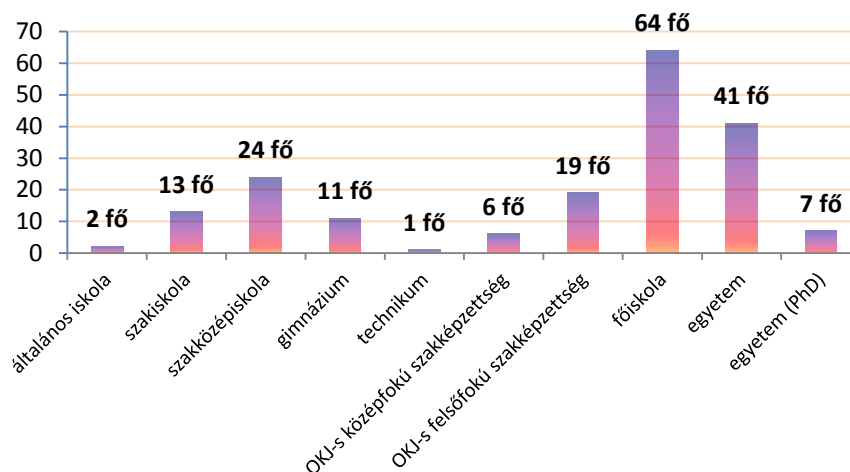
A kor szerinti megoszlás (12. ábra) a vizsgálat tekintetében viszonylag ideálisnak mondható, ugyanis a kapott eredményben a kitöltők magas hányada (70,1%) tartozik a gazdaságilag aktívak kategóriájába, akiktől lényegében a felajánlások nagy része származik. A kapott mintában emellett megjelenik a fiatalabb, még pályakezdő és a már idősebb korosztály is.

12. ábra A megkérdezettek kor szerinti megoszlása

Forrás: primer kutatás alapján saját szerkesztés

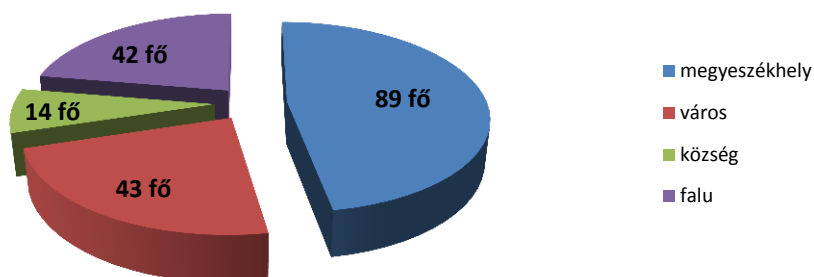
A válaszadók iskolai végzettsége terén már nem túl egységes az eloszlás (13. ábra), azonban a kapott eredmények is alátámasztják a 2011-ben végzett TÁRKI- féle, Miért nem ajánljuk fel adónk egy százalékát? kutatás azon eredményét, mely szerint a magasabb iskolai végzettségűek körében elterjedtebb az SZJA 1+1%-ának felajánlása.

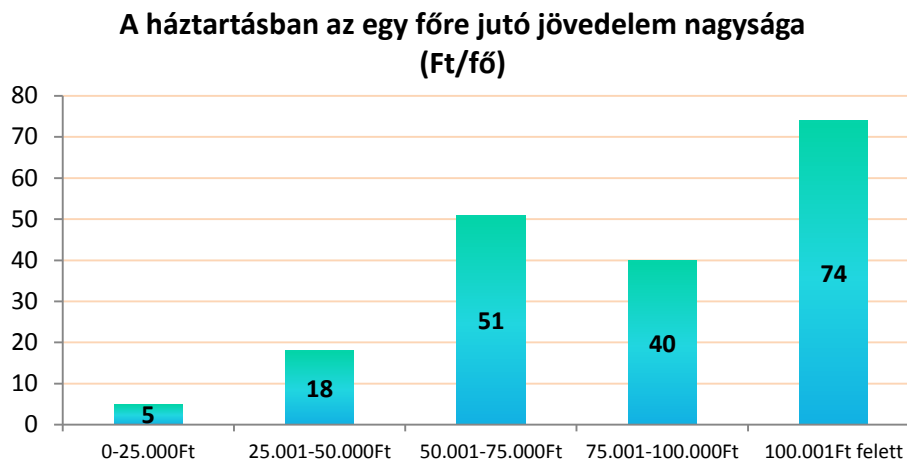
13. ábra A megkérdezettek iskolai végzettség szerinti eloszlása
Forrás: primer kutatás alapján saját szerkesztés

Szintén beigazolódtak az általam végzett és az alábbiakban ábrázolt (14-15. ábra) vizsgálat során is a fentebb említett kutatás azon eredményei, mely szerint a nagyvárosban lakók és a magasabb jövedelemmel rendelkezők nagyobb arányban élnek felajánlási lehetőségükkel.

Lakóhely szerinti megoszlás

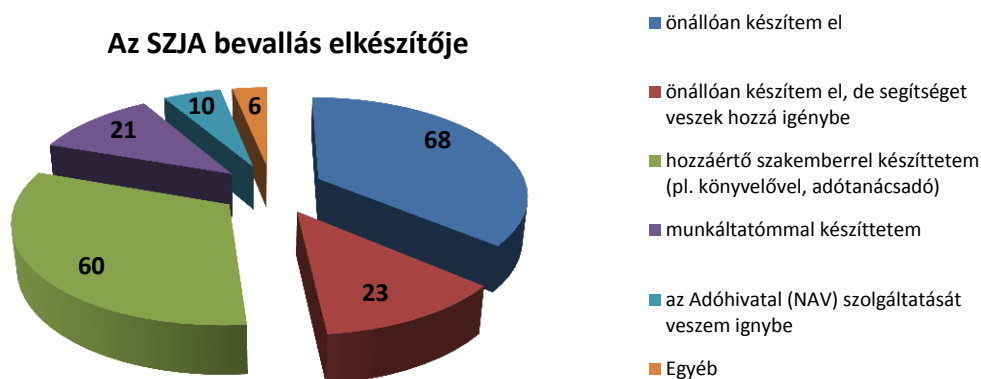
14. ábra A megkérdezettek lakóhely szerinti megoszlása
Forrás: primer kutatás alapján saját szerkesztés

15. ábra A megkérdezetteknek a háztartásunkban egy főre jutó jövedelemszintek szerinti megoszlása
Forrás: primer kutatás alapján saját szerkesztés

4.4.2. TÉMASPECIFIKUS EREDMÉNYEK

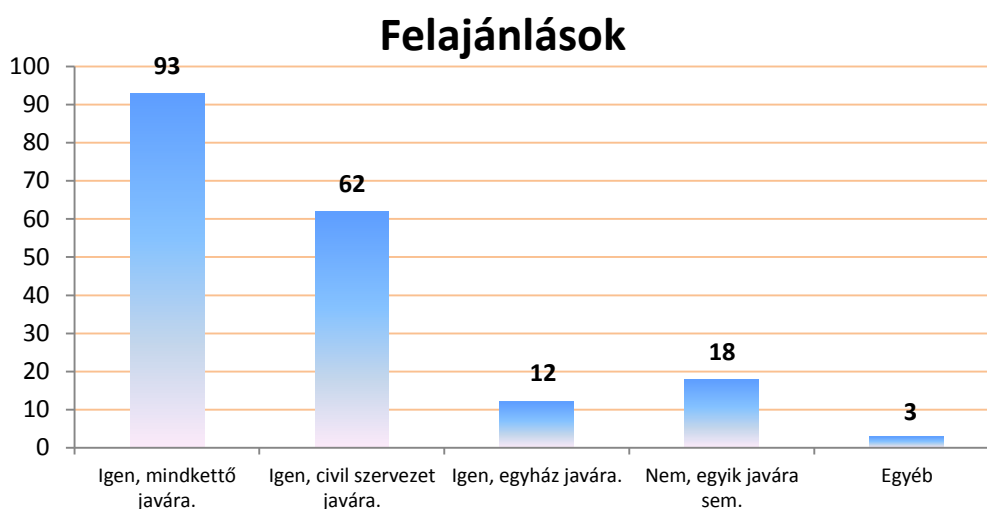
A bevallási rendszert véleményem szerint nagymértékben minősíti, hogy még az általam vizsgált (69,7%-ban felsőfokú végzettségű) adózóknak is csak valamivel több, mint harmada készíti el magának az SZJA bevallását (16. ábra). A vizsgált adózók 51,6%-a pedig csak közvetve vesz részt bevallása elkészítésében, ami rendkívül rossz arány abból a szempontból, hogy a válaszadók meglehetősen tájékozottnak vallották magukat az SZJA felajánlási lehetőségét illetően (17. ábra). Ezen eredmény függvényében a fel nem ajánlás főleg a magyar adó kultúra szintjének, a gyakran változó adójogszabályoknak és az átláthatatlan, bonyolult adórendszernek tudható be.

16. ábra A megkérdezettek megoszlása SZJA bevallásuk készítője szerint
Forrás: primer kutatás alapján saját szerkesztés

17. ábra A saját belátás szerinti tájékozottság az SZJA felajánlhatóság terén
Forrás: primer kutatás alapján saját szerkesztés

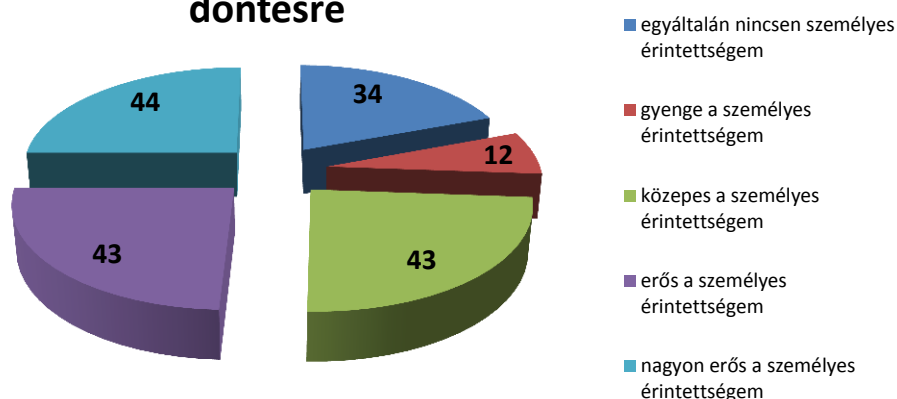
A felajánlások terén (18. ábra) ismételten bizonyítást nyer a már korábban megfogalmazott azon állítás, miszerint a felsőfokú végzettségűek (az általam vett mintában elég nagy volt az arányuk) nagyobb arányban tesznek felajánlást alacsonyabb végzettségű társaiknál.

18. ábra A megkérdezettek megoszlása felajánlásuk szerint
Forrás: primer kutatás alapján saját szerkesztés

A TÁRKI által végzett kutatással ellentétben az általam kapott válaszokban nem jelent meg olyan nagy mértékben a személyes érintettség, mint a döntést lényegesen befolyásoló tényező (70%-kal szemben csak 51%).

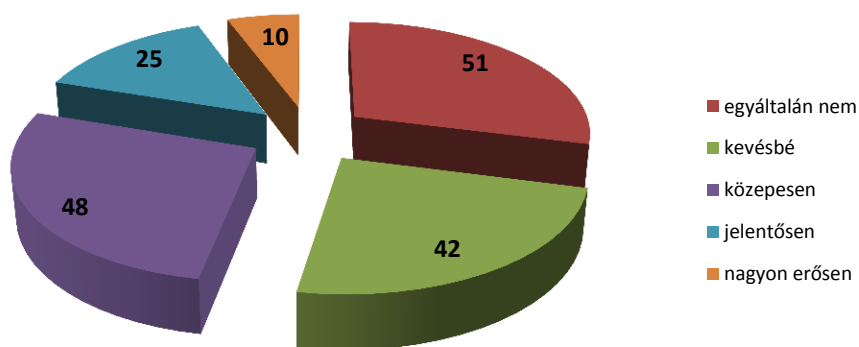
A személyes érintettség befolyása a döntésre

19. ábra A személyes érintettség hatása a felajánlásra
Forrás: primer kutatás alapján saját szerkesztés

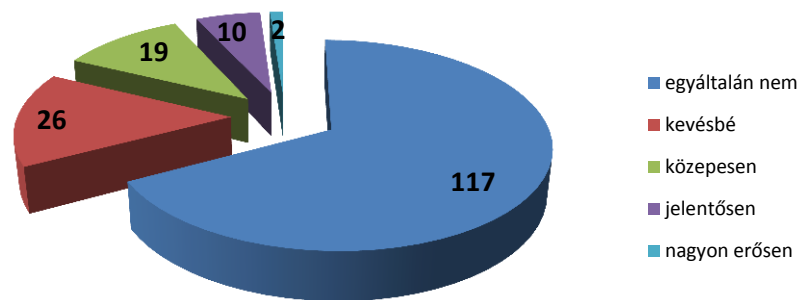
A család és a barátok befolyása (20. ábra) nem igazán (14%), míg a bevallást készítő szakember javaslata (21. ábra) pedig csak néhány adózó esetében (7%) gyakorol érdemi hatást a felajánlásról szóló döntésre. Itt szintén eltérésre bukkantam a TÁRKI által végzett kutatás eredményével szemben, ugyanis abban a család és a barátok befolyása egyaránt 22-22%-ot jelentett, a szakember befolyását ugyanakkor nem vizsgálták.

Család/barátok befolyása a döntésre

20. ábra A felajánlók befolyásoltság szerinti megoszlása a család/barátok befolyásolása szerint
Forrás: primer kutatás alapján saját szerkesztés

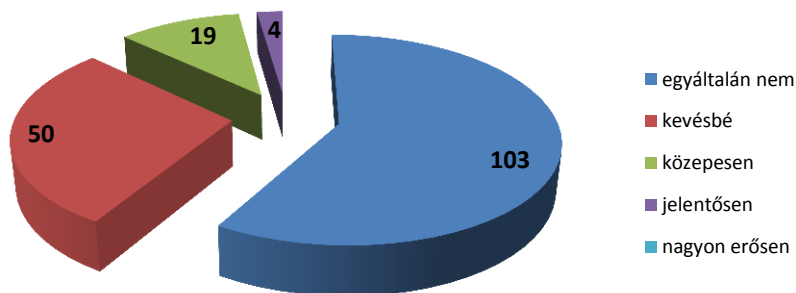
A bevallást kitöltő szakember javaslatának befolyása a döntésre

21. ábra A felajánlók befolyásoltság szerinti megoszlása a bevallást kitöltő szakember javaslatának befolyásolása szerint Forrás: primer kutatás alapján saját szerkesztés

A média és a köztéri reklámok egyaránt nem gyakorolnak olyan mély benyomást az adózókra, hogy az lényegében meghatározza valamely szervezet számára történő felajánlásról szóló döntést.

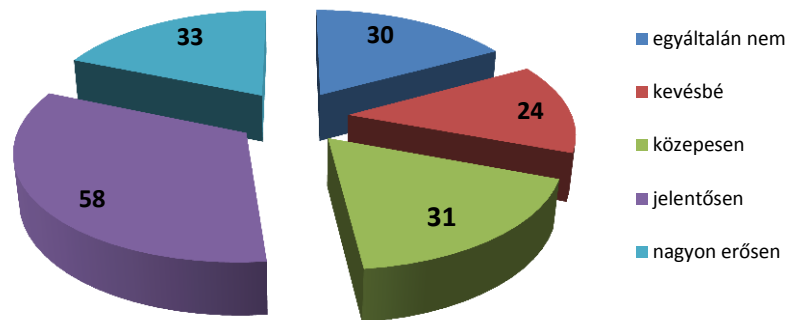
A média és a köztéri reklámok befolyása a döntésre

22. ábra A felajánlók befolyásoltság szerinti megoszlása a média és a köztéri reklámok alapján Forrás: primer kutatás alapján saját szerkesztés

A szervezet társadalmi szerepe (23. ábra) azonban hasonlóan a személyes érintettséghez (19. ábra) jelentős befolyást gyakorol a döntés végkimenetelére, vagyis arra, hogy az adózó tesz-e, és ha igen, mely szervezet javára felajánlást.

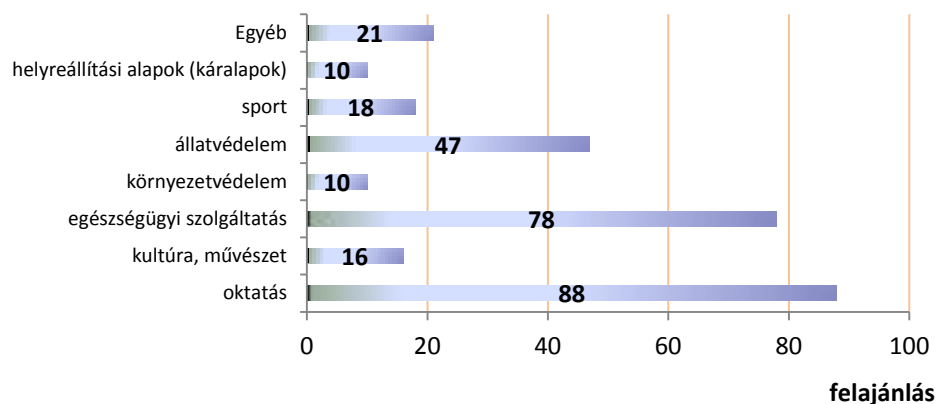
A szervezet társadalmi szerep- és felelősségvállalásának befolyásoló hatása a döntésre

23. ábra A felajánlók befolyásolás szerinti megoszlása a szervezet társadalmi szerep- és felelősségvállalása alapján Forrás: primer kutatás alapján saját szerkesztés

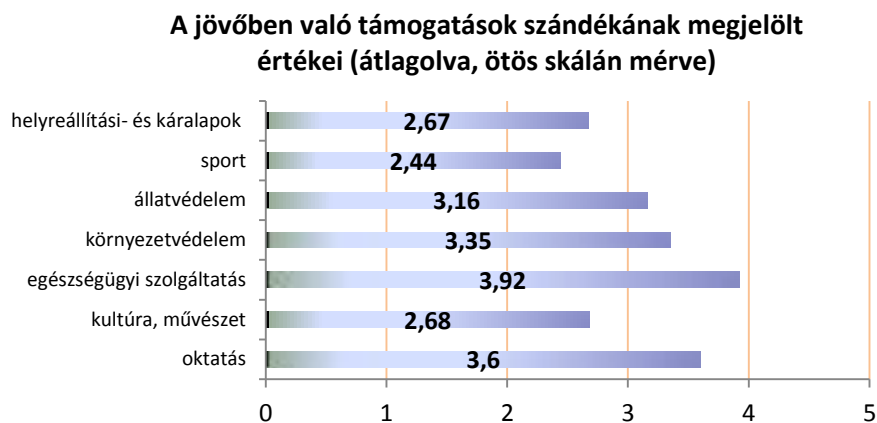
Az előző években a megkérdezettek válaszaik alapján az oktatás, az egészségügyi szolgáltatások és az állatvédelem állhatott a képzeletbeli dobogóra a felajánlások célját illetően, amelyből az oktatás a személyes érintettség következtében, míg az egészségügyi szolgáltatás és az állatvédelem a társadalmi felelősségvállalásuk miatt részesülhettek a legjelentősebben a támogatásból (24. ábra).

Az előző években támogatott területek

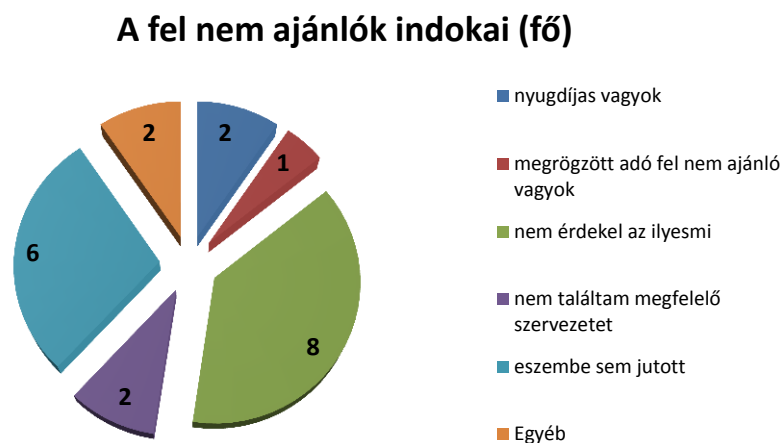
24. ábra A felajánlók eloszlása a korábban támogatott területek szerint Forrás: primer kutatás alapján saját szerkesztés

A múltbéli felajánlásokhoz képest a jövőben nagyobb támogatást szándékoznak tenni a kitöltők a kultúrával, művészettel, környezetvédelemmel és sporttal kapcsolatos tevékenységet végző, vagyis a kevésbé támogatott, a társadalom előbbre vitelét elősegítő szervezeteknek (25. ábra).

25. ábra A jövőben történő támogatások szándékának megjelölt értékei (átlagolva, ötös skálán mérve)
Forrás: primer kutatás alapján saját szerkesztés

A TÁRKI Társadalomkutató Intézet szerint a fel nem ajánlás fő oka az érdektelenség, azonban én a tájékozatlanságot is ide sorolnám, mivel a kutatásom során kapott eredmény is alátámasztja, hogy ez legalább akkora probléma a fel nem ajánlások tekintetében, mint az érdektelenség.

26. ábra A fel nem ajánlók megoszlása az általuk felhozott indokok szerint
Forrás: primer kutatás alapján saját szerkesztés

4.5. HIPOTÉZISVIZSGÁLAT

A megkérdezettek válaszaik alapján nagymértékben tájékozottnak vélték magukat a felajánlások terén, vagyis nem a tájékoztatatlanság áll a fel nem ajánlások háttérében. Az 1. hipotézis tehát nem igazolódott be.

A kapott válaszok alapján az iskolai végzettséggel és a megszerzett jövedelemmel egyaránt nő a felajánlások aránya, így az ennek kapcsán megfogalmazott hipotézisek (2-3. hipotézis) alátámasztást nyertek.

A kapott eredmények alapján az adózók döntését csupán kis mértékben határozta meg a média és a reklámok sugallata, vagyis a 4. hipotézis tévesnek bizonyult, azonban a személyes érintettség mértéke igencsak jelentősnek bizonyult, tehát az 5. hipotézis alátámasztást nyert.

	Hipotézisek	Elfogadás	Elvetés
H1:	<i>Az SZJA 1+1%-ának fel nem ajánlása csak az adózók tájékoztatatlanságából következik.</i>		
H2:	<i>Az iskolai végzettséggel szoros kapcsolatban van a felajánlók aránya.</i>		
H3:	<i>A nagyobb jövedelemmel rendelkezők esetében nagyobb a felajánlók aránya.</i>		
H4:	<i>Az adózók felajánlásról szóló döntését jelentősen befolyásolja a média és a reklámok sugallata.</i>		
H5:	<i>A döntés során a legmeghatározóbb a személyes érintettség hatása.</i>		

2. táblázat Összesítő a hipotézisvizsgálat eredményeiről
Forrás: saját szerkesztés a hipotézisvizsgálat eredményei alapján, 2012

4.6. PRIMER KUTATÁS EREDMÉNYEINEK ÖSSZEFOGLALÁSA

A vizsgálat során kapott eredményekből megállapítható, hogy a fel nem ajánlás magas aránya legfőképp a felajánlók érdektelenségének tudható be. Ezt alátámasztja, hogy az adózók többsége felajánlási lehetőségeivel való tisztában léte ellenére mással készített személyi jövedelemadó bevallását. A felajánlást tevők esetében magas az aránya a magasabb iskolai végzettségűeknek, jobb jövedelmi helyzetűeknek és a nagyobb településen élőknek. A felajánlásról szóló döntés során jelentős szerepe van az adózó esetleges személyes érintettségének és a szervezet társadalmi szerepének, azonban meglepő módon a reklámok és a média csupán az adófelajánlók egy kis csoportjának döntésére tudnak befolyást gyakorolni. Az előző években a felajánlásokból kapott összegek tekintetében a képzeletbeli dobogóra az oktatás, az egészségügy és az állatvédelem állhatott fel, a jövőben támogatandó területek között már felzárkózott a környezetvédelem is, ami arra enged következtetni, hogy a társadalom kezdi belátni, hogy környezetünk megóvása érdekében változásra és erőfeszítésekre van szükség.

5. A KÜLFÖLDI FELAJÁNLÁSI RENDSZEREK

5.1. A nonprofit szektor nemzetközi bemutatása

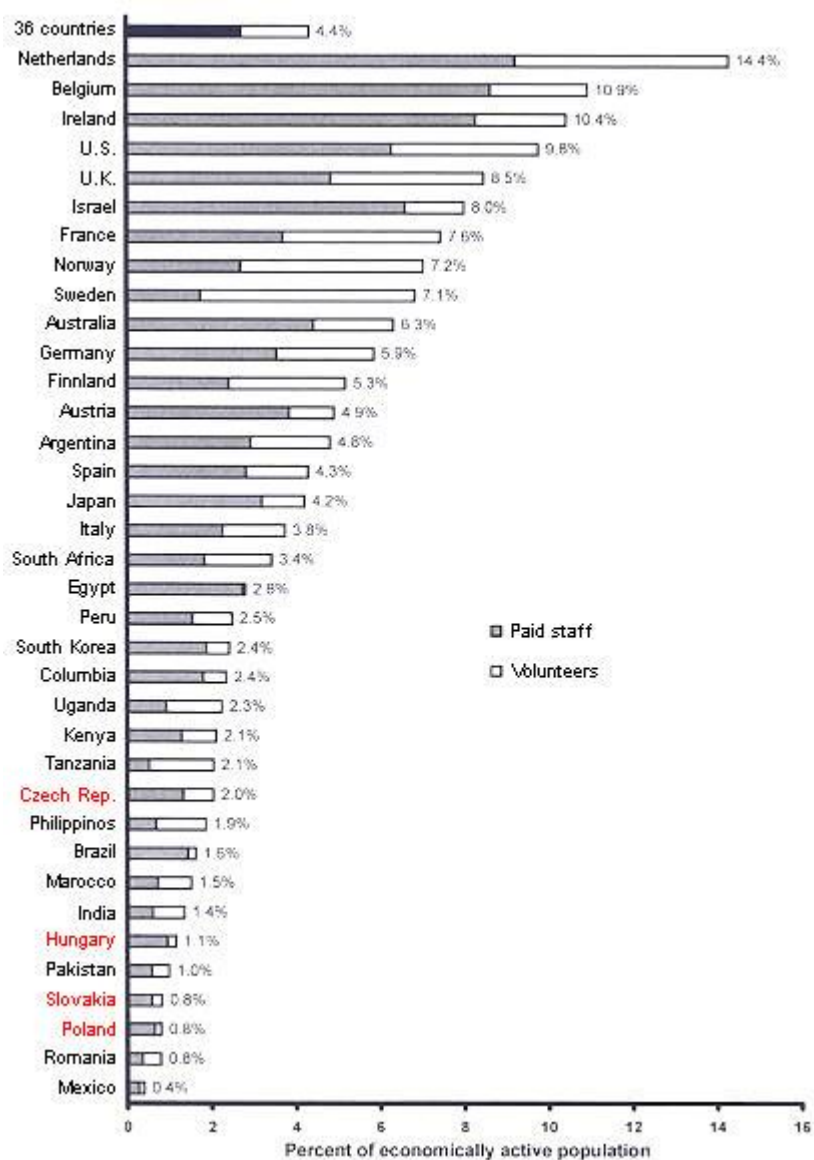

A nonprofit szektor meghatározása nemzetközi szinten jelentős eltéréseket mutat, mely már a szervezetek eltérő elnevezésében is megfigyelhető. „A különböző elméletekben, kutatásokban nonprofit szektor, a harmadik szektor és ún. nem kormányzati szektor (NGO) elnevezéssel is találkozhatunk. Ebből következően a nonprofit szektor nemzetközileg fellelhető különbségeinek vizsgálata is jelentős nehézségekbe ütközik.” (Ajakai [2011])

Az egyes országok civil szervezeteinek működésének, fejlődésének egységes módszertani megfigyelésére a Johns Hopkins University Institute for Policy Studies szervezésében vállalkoztak a kutatók. A program célja alapján kiválasztott 12 országban a '90-es évek közepén elemezték a nonprofit szektor szerepét, szerkezetét és működési jellemzőit. A megfigyelt országok köre az évek során 22-re, majd még tovább bővült. A kutatás során a nonprofit szektorba sorolták azon szervezeteket, amelyek „az állami apparátus keretein kívül tevékenykednek, a megtermelt profitot nem osztják szét a tulajdonosok vagy igazgatók között, önállóan működnek és jelentős mértékben használnak fel önkéntes munkát” (Salamon - Anheier, 1995).

A világ régiói jelentősen eltérnek egymástól, melyet befolyásolnak az egyes országokra jellemző kulturális, történelmi, gazdasági, politikai és társadalmi viszonyok. A foglalkoztatási adatok megmutatják, hogy a civil szférának nagyobb jelentősége van a fejlettebb országokban, mint Közép-Európában. A 24. ábrán is látható, hogy a megfigyelt visegrádi országok zömében – Csehország, Lengyelország, Magyarország, Szlovákia – rendkívül alacsony a nonprofit szervezeteknél foglalkoztatottak aránya a gazdaságilag aktív népességhez viszonyítva, mindemellett az önkéntesek szerepe is ezen államokban tekinthető a legkisebbnek.

⁴ Az oldalon látható kép forrása: <http://www.rossmann.hu/index.php/unternehmen/rossmann-international>
(Letöltve: 2013.november17.)

27. ábra A civil szervezeteknél foglalkoztatottak aránya a gazdaságilag aktív népesség százalékában
Forrás: The Johns Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project, 42. oldal

5.2. A visegrádi országok rendszerei

5.2.1. Lengyelország

Lengyelországban az SZJA 1%-áról szóló törvény elfogadása előtt évenként szerveztek fórumokat (Forum of Non- governmental Initiatives – FIP), melynek során a nonprofit szervezetek részt vehettek az őket érintő kérdések megvitatásában, valamint tájékoztatták az embereket az új finanszírozási formáról és felajánlási lehetőségükről. Magyarországgal ellentétben azonban itt nem az adóhivatalnak történő nyilatkozat alapján meg végbe a felajánlás, hanem az adózó állampolgár utalja át adójának 1%-át az előzetesen már

regisztrált, támogatni kívánt szervezetek részére. Az utalást pedig feltünteti az általa április 30-áig benyújtott adóbevallásában.

Hasonlóan a rendszer mintájául szolgáló hazai rendszerhez Lengyelországban is közel azonos a kedvezményezett kör, azonban az egyházak esetében közfeladat ellátásához kötötték az előzetes regisztrációt, vagyis közvetve magát a felajánlást. A kedvezményezetteknek az alábbi kritériumoknak kell megfelelniük:

- közfeladatot lásson el
- nem végezhetnek profitorientált tevékenységet úgy, hogy a megszerzett bevételt felosztják, hanem azt vissza kell forgatniuk tevékenységükbe
- rendelkezzen külön menedzsmenttel és felügyelő bizottsággal.

„Lengyelországban az a magánszemély lehet felajánló, aki SZJA-t fizet és saját maga készíti el az adóbevallását, a felajánlásnak nincs alsó határa és bármilyen célra fel lehet használni a támogatást. Eltérő hazánkhoz képest, hogy itt egy magánszemély több nonprofit szervezetnek is felajánlhatja adója 1%-át és a támogatás nem anonim módon történik. Az adózók a pénzt közvetlenül a szervezet/ek számlájára utalják, így a szervezetek pontosan tudják kik a felajánlók, ami egyedülálló a visegrádi országok között.” (Reisinger [2007])

	2004	2005
felajánlási hajlandóság	0,44%	3%
felajánlott összeg (millió zloty)	10,3 (2 259 852 €)	41,0 (8 995 530 €)

3. táblázat A lengyel felajánlás kezdeti alakulása 2004-2005
Forrás: Reisinger [2007]

A lengyel rendszer legfőbb problémája a nagy lakosságszám következményeképp a felajánlási rendszer bevezetésének és fenntartásának költsége, melyre a bevezetés óta hiába keresik a megoldást. Véleményem szerint a megoldást az adófizetők nagyobb mértékű tájékoztatása, valamint a felajánlásban való érdekeltté tétele jelentené, ami bár további költségek felmerülését vonná maga után, azonban így mind a felajánlások száma, mind a felajánlott adományok összege is tovább növekedhetne. Ezek a lépések közép- és hosszabb távon az állam, a szervezetek és a társadalom számára is pozitív hatást

gyakorolnának, s ezáltal egy hosszútávon is fenntartható és gazdaságos adófelajánlási rendszer jöhetne létre.

5.2.2. Csehország

Csehországban, tanulva a többi visegrádi országban való tapasztalatokból a felajánlás bevezetését tájékoztató fórumok, programok, valamint tájékoztatók kiadása előzte meg. 2005-ben pedig felhasználva az így megszerzett tapasztalatokat, benyújtották azt a törvényjavaslatot, mely alapján a rendszer célja a civil társadalom (meg)erősödésének elősegítése, valamint a nonprofit szervezetek bevételeinek növelése volt. A Czech Donors Forum által 2002-től koordinált 1%-kal kapcsolatos feladatok, tájékoztatók, valamint az általuk elindított 1% Initiative Program nagyban hozzájárult, hogy a felajánlási rendszer a mai formájában működhessen. „Ez a szervezet egyébként a cseh nonprofit szektor működésében is fontos szerepet játszik, mindpedig külföldi tapasztalatokat felhasználnak annak érdekében, hogy a nonprofit szektor a cseh gazdaság és társadalom elismert és hatékonyan működő része lehessen.” (Reisinger [2007])

A magyar rendszerhez hasonlóan itt is nyilatkozatot kell tenni a felajánlási szándékról, azonban itt a felesleges adminisztráció elkerülése végett magán a bevalláson történik meg az esetleges nyilatkozat. A felajánlás alanyai az alábbi területeken közfeladatot ellátó szervezetek lehetnek: szociális, kulturális, oktatás, humanitárius, tudományos, egészségügy, környezetvédelem, emberi jogok védelme, kutatás, a nonprofit szektor és a közösségi élet fejlesztése, kulturális javak védelme, gyerekek/családok/fogyatékosok és a sport támogatása. A kedvezményezettek működését két éves aktív működéshez kötik és az így kapott felajánlásokat bármire felhasználhatják, viszont ezen felhasználások jogossága ellenőrizhető.

5.2.3. Szlovákia

1998-ban a szlovák nonprofit szervezetek képviselői a magyar szakemberek javaslatait és tapasztalatait figyelembe véve kezdték meg a felajánlás esetleges bevezetésének feltételeit és lehetőségeit feltérképezni, valamint az akkor már egy éve működő magyar rendszer tapasztalatait elemezni. A végül 2002-ben bevezetett szabályozás keretein belül végül arra esett a döntésük, hogy minden adótartozástól mentes alkalmazottnak, vállalkozóknak és bármely jövedelemszerző tevékenységet folytató adófizetőnek jár a felajánlásról való

döntés lehetősége. A kedvezményezettek közé tartozhat Szlovákiában a Vöröskereszt, valamint minden olyan előzetesen regisztrált egyesület, alapítvány, nem befektetési alap, köztevékenységet folytató szervezet, templom, amely teljesíti az alábbi feltételeket:

- A szervezet tevékenysége az alábbi csoportok valamelyikébe tartozik: emberi jogok, környezetvédelem, egészségügy, oktatás, társadalmi segítség, sport, kultúra.
- A szervezet rendelkezik bankszámlával.
- A szervezetnek nem áll fenn köztartozása.

A felajánlás az adóbevallással azonos időben, külön papíron történik, melynek tartalmaznia kell az adózó adatait, a felajánlott összeg nagyságát, a kedvezményezett szervezet adatait. A szervezetek adott év június 30-áig kapják meg a támogatást.

Egy 2004-től érvénybe lépő adótörvény-változásból adódóan mind a magánszemélyek, mind pedig a jogi személyiséggel bíró gazdasági társulások adójuk 2%-át tudják közhasznú szándékkal átutalni a törvényben megjelölt civil, tehát nonprofit szervezeteknek. (<http://uj szo.com/cimkek/gondolat/2004/03/05/az-1-os-torveny-tarsadalmi-hatasa> [letöltve: 2013.10.26.])

6. ÖSSZEGZÉS

Az új finanszírozási rendszer először hazánkban, majd az itteni tapasztalatokat felhasználva később további közép-európai országokban került bevezetésre. Az általam vizsgált országokban egyaránt azonos elvből indultak ki, azonban az egyes országok társadalmi-, szervezeti- és egyéb sajátosságainak következtében napjainkban már alapjaiban különbözően működő felajánlási rendszereket fedezhetünk fel az egyes országokban. A rendszer sikere azonban nemcsak az adózók és a szervezet kommunikációján múlik, hanem a szervezetek lehetőség-felismerésén is, valamint hogy hajlandóak-e a várható támogatásért a kedvezményezett feltételek teljesítésére.

A vizsgált országok esetében kivétel nélkül kijelenthető, hogy a fel nem ajánlás viszonylag magas aránya legfőképp a felajánlók érdektelenségének és tájékozatlanságának tudható be. Ezt alátámasztja, hogy az adózók többsége nem magának készíti személyi jövedelemadó bevallását. Magyarországon a felajánlás tevők esetében magas az aránya a magasabb iskolai végzettségűeknek, jobb jövedelmi helyzetűeknek és a nagyobb településen élőknek, ami arra vezethető vissza, hogy sokkal inkább tapasztalják a szervezetek működésének hatásait, ezáltal a felajánlásról szóló döntés esetében a szervezetek által kivívott szimpátia jelentős befolyást gyakorolhat az adózóra. A felajánlásról szóló döntés során jelentős szerepe van az adózó esetleges személyes érintettségének, valamint nagymértékben befolyásolja a döntést a szervezet társadalmi szerepe, azonban meglepő módon a reklámok és a média csupán az adófelajánlók egy kis csoportjának döntésére tudtak befolyást gyakorolni. Az előző években a felajánlásokból kapott összegek tekintetében a képzeletbeli dobogóra az oktatás, az egészségügy és az állatvédelem állhatott fel. A jövőben támogatandó területek között már felzárkózott a környezetvédelem is, ami arra enged következtetni, hogy a társadalom kezdi belátni, hogy környezetünk megóvása érdekében változásra van szükség.

Európán belül csak Szlovákiában van lehetőségük a vállalatoknak társasági adójuk egy részével nonprofit szervezeteket támogatni és napjainkig közel az összes vállalat élt ezzel a lehetőséggel.

Az eddig tapasztaltak alapján a szervezeteknek a jövőben több erőfeszítést kell tenniük a felajánlások érdekében. Sokan már a felajánlás módjában is bizonytalanok, ezen kívül

⁵ Az oldalon látható kép forrása: <http://kep-s.com/new/D0100.html> (Letöltve: 2013.november17.)

éppen a szervezetek nem elég hatékony reklám és PR tevékenysége miatt az adózók évről-évre rendkívül nehéz döntés elé kerülnek abból a szempontból, hogy mely szervezetet támogassák.

A vizsgált országokban az SZJA 1%-ának felajánlási módja kedvező fogadtatásra talált a társadalom egyes szereplői között, azonban a felvázolt hiányosságok mihamarabbi megszüntetése szükséges, hogy e finanszírozási mód valóban és még hatékonyabban elősegítse a nonprofit szektor működését. Az esetleges fejlődés nagy kérdése, hogy meg tudják-e szólítani a szervezetek azokat az embereket, akik eddig nem éltek felajánlási lehetőségükkel.

„A nonprofit szektor jövője az egész társadalom felelőssége, a támogatóké (állam, vállalatok, magánszemélyek, nonprofit szervezetek), a támogatottaké és a támogatást, szolgáltatást nyújtó szervezeteké. A társadalom minden tagja részese valamelyik, ha nem több csoportnak. Tehát közös felelősségünk, hogy az életünk, környezetünk jobbra tételén munkálkodó szervezetek elérhessék céljaikat, többségük létét ne a bizonytalanság, hanem a segítségnyújtás öröme határozza meg. Ennek egyik eleme lehet, ha adózó állampolgárként élünk SZJA felajánlási lehetőségeinkkel.”(Reisinger [2007])

FELHASZNÁLT IRODALOM JEGYZÉKE:

- 1) Ajkay Adrián (2011): Az európai uniós fejlesztési támogatások szerepe a nyugat-dunántúli nonprofit szervezetek működésében, Doktori (PhD) értekezés
- 2) Anheier – Salamon (1995): Szektor születik - Nonprofit Kutatócsoport
- 3) Heinrich György (2010): Adótan 2010, Budapest; PENTA UNIÓ Kiadó
- 4) Nemzeti Adó- és Vámhivatal (2012): Tájékoztató a személyi jövedelemadó 1+1%-áról tett rendelkező nyilatkozatok feldolgozásának 2011. rendelkező évi tapasztalatairól
- 5) Reisinger Adrienn (2007): Az SZJA 1%-ának felajánlási lehetőségei a visegrádi országokban
- 6) Reisinger Adrienn (2010): A településfejlesztő nonprofit szervezetek aktivitása a kapott 1%-os szja-felajánlások alapján
- 7) Sztanó Imréné (2012): Adózás, Budapest SALDO Kiadó
- 8) The Johns Hopkins Comparative (2006): Nonprofit Sector Project

INTERNETES FORRÁSOK:

- 1) <http://www.marketinginfo.hu/hirek/article.php?id=20882>
- 2) (letöltve: 2013. október 10.)
- 3) http://www.nav.gov.hu/data/cms226616/ogy_tajekoztato.pdf
(letöltve: 2013. október 18.)
- 4) http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99600126.TV
1996. évi CXXVI. tv. 5.§, (letöltve: 2013. november 10.)
- 5) (<http://uj szo.com/cimkek/gondolat/2004/03/05/az-1-os-torveny-tarsadalmi-hatasa>
[letöltve: 2013.10.26.]])

1. MELLÉKLET

1+1%-OS ADÓFELAJÁNLÁS FELMÉRÉSE

1. NEME

- ☐ Nő
- ☐ Férfi

2. KORA

- ☐ 0-25
- ☐ 26-40
- ☐ 41-55
- ☐ 56 felett

3. ISKOLAI VÉGZETTSÉGE

- ☐ általános iskola
- ☐ szakiskola
- ☐ szakközépiskola
- ☐ gimnázium
- ☐ technikum
- ☐ OKJ-s középfokú szakképzettség
- ☐ OKJ-s felsőfokú szakképzettség
- ☐ főiskola
- ☐ egyetem
- ☐ egyetem (PhD)
- ☐ Egyéb

4. LAKÓHELY

- ☐ megyeszékhely
- ☐ város
- ☐ község
- ☐ falu
- ☐ Egyéb

5. A HÁZTARTÁSBAN AZ EGY FŐRE ESŐ JÖVEDELEM NAGYSÁGA (Ft4fő)

- ☐ 0-25.000Ft
- ☐ 25.001-50.000Ft

- ☐ 50.001-75.000Ft
- ☐ 75.001-100.000Ft
- ☐ 100.001Ft felett

6. TÉMASPECIFIKUS KÉRDÉSEK Ön magának készíti vagy mással készítteti a személyi jövedelemadó bevallását?

- ☐ önállóan készítem el
- ☐ önállóan készítem el, de segítséget veszek hozzá igénybe
- ☐ hozzáértő szakemberrel készíttetem (pl. könyvelővel, adótanácsadó)
- ☐ munkáltatómmal készíttetem
- ☐ az Adóhivatal (NAV) szolgáltatását veszem igénybe
- ☐ Egyéb

7. Mennyire érzi magát tájékozottnak a személyi jövedelemadója 1+1%-ának felajánlási lehetőségeivel?

- 1 2 3 4 5 6 7
- Egyáltalán nem ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Teljes mértékben

8. Ön felajánlotta adója 1%-át valamilyen civil szervezet és/vagy egyház javára?

- ☐ Igen, mindkettő javára.
- ☐ Igen, civil szervezet javára.
- ☐ Igen, egyház javára.
- ☐ Nem, egyik javára sem.
- ☐ Egyéb

9. Milyen mértékben határozza meg felajánlását személyes érintettsége a szervezet működésében? (Kérem az iskolai osztályzatokhoz hasonló értékeléssel válasszon az alábbiak közül!)

- ☐ soha nem ajánlok fel
- ☐ 1: egyáltalán nincsen személyes érintettségem
- ☐ 2: gyenge a személyes érintettségem
- ☐ 3: közepes a személyes érintettségem
- ☐ 4: erős a személyes érintettségem
- ☐ 5: nagyon erős a személyes érintettségem

10. Milyen mértékben határozza meg felajánlását a családtagok/barátok ajánlása? (Kérem az iskolai osztályzatokhoz hasonló értékeléssel válasszon az alábbiak közül!)

- ☐ soha nem ajánlok fel
- ☐ 1: egyáltalán nem

- ☐ 2: kevésbé
- ☐ 3: közepesen
- ☐ 4: jelentősen
- ☐ 5: nagyon erősen

11. Milyen mértékben határozza meg felajánlását a bevallás kitöltésében segítő szakember javaslata? (Kérem az iskolai osztályzatokhoz hasonló értékeléssel válasszon az alábbiak közül!)

- ☐ soha nem ajánlok fel
- ☐ 1: egyáltalán nem
- ☐ 2: kevésbé
- ☐ 3: közepesen
- ☐ 4: jelentősen
- ☐ 5: nagyon erősen

12. Milyen mértékben határozza meg felajánlását a média és a köztéri reklámok sugallata? (Kérem az iskolai osztályzatokhoz hasonló értékeléssel válasszon az alábbiak közül!)

- ☐ soha nem ajánlok fel
- ☐ 1: egyáltalán nem
- ☐ 2: kevésbé
- ☐ 3: közepesen
- ☐ 4: jelentősen
- ☐ 5: nagyon erősen

13. Milyen mértékben határozza meg felajánlását a szervezet társadalmi felelősségvállalása/szerepvállalása? (Kérem az iskolai osztályzatokhoz hasonló értékeléssel válasszon az alábbiak közül!)

- ☐ soha nem ajánlok fel
- ☐ 1: egyáltalán nem
- ☐ 2: kevésbé
- ☐ 3: közepesen
- ☐ 4: jelentősen
- ☐ 5: nagyon erősen

14. Kérem válassza ki azokat a területeket, amelyeket az elmúlt években támogatott! (több válasz lehetséges)

- ☐ oktatás
- ☐ kultúra, művészet

- ☐ egészségügyi szolgáltatás
- ☐ környezetvédelem
- ☐ állatvédelem
- ☐ sport
- ☐ helyreállítási alapok (káralapok)
- ☐ Egyéb

15. Milyen mértékben támogatná a jövőben az alábbi területeket adója 1%-ával? (Értékelje a területeket az iskolai osztályzatokhoz hasonló elven!)

	1 egyáltalán nem	2	3	4	5 jelentősen	0 nem ajánlok fel
oktatás	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kultúra, művészet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
egészségügyi szolgáltatás	☐	☐	☐	☐	☐	☐
környezetvédelem	☐	☐	☐	☐	☐	☐
állatvédelem	☐	☐	☐	☐	☐	☐
sport	☐	☐	☐	☐	☐	☐
helyreállítási alapok (káralapok)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

16. Amennyiben Ön nem ajánlja fel adója 1%-át, azt miért nem teszi? (Amennyiben felajánl, kérem jelölje meg az első válaszlehetőséget!)

- ☐ én a felajánlók táborába tartozom
- ☐ nyugdíjas vagyok
- ☐ megrögzött adó fel nem ajánló vagyok
- ☐ nem érdekel az ilyesmi
- ☐ nem találtam megfelelő szervezetet
- ☐ eszembe sem jutott
- ☐ Egyéb

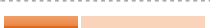
2. MELLÉKLET

Az eredmények összefoglalása DEMOGRÁFIAI ADATOK

1. NEME

Nő	135		71.8%
Férfi	53		28.2%
Összes válasz	188		

2. KORA

0-25	44		23.4%
26-40	70		37.2%
41-55	60		31.9%
56 felett	14		7.4%
Összes válasz	188		

3. ISKOLAI VÉGZETTSÉGE

általános iskola	2		1.1%
szakiskola	13		6.9%
szakközépiskola	24		12.8%
gimnázium	11		5.9%
technikum	1		0.5%
OKJ-s középfokú szakképzettség	6		3.2%
OKJ-s felsőfokú szakképzettség	19		10.1%
főiskola	64		34%
egyetem	41		21.8%
egyetem (PhD)	7		3.7%
Egyéb	0		0%
Összes válasz	188		

4. LAKÓHELY

megyeszékhely	89		47.3%
város	43		22.9%
község	14		7.4%
falu	42		22.3%
Egyéb	0		0%
Összes válasz	188		

5. A HÁZTARTÁSBAN AZ EGY FŐRE ESŐ JÖVEDELEM NAGYSÁGA (Ft/fő)

0-25.000Ft	5		2.7%
25.001-50.000Ft	18		9.6%
50.001-75.000Ft	51		27.1%
75.001-100.000Ft	40		21.3%
100.001Ft felett	74		39.4%
Összes válasz	188		

6. TÉMASPECIFIKUS KÉRDÉSEK

Önmagának készíti vagy mással készítteti a személyi jövedelemadó bevallását?

önállóan készítem el	68		36.2%
önállóan készítem el, de segítséget veszek hozzá igénybe	23		12.2%
hozzáértő szakemberrel készíttetem (pl. könyvelővel, adótanácsadó)	60		31.9%
munkáltatómmal készíttetem	21		11.2%
az Adóhivatal (NAV) szolgáltatását veszem igénybe	10		5.3%
Egyéb	6		3.2%
Összes válasz	188		

Egyéb válaszok:

- családtag
- édesapám készíti, nem szakértő, de ért hozzá
- családtag
- könyvelő
- Egy kedves barátommal
- Ismerős

7. Mennyire érzi magát tájékozottnak a személyi jövedelemadója 1+1%-ának felajánlási lehetőségeivel?

Egyáltalán nem Teljes mértékben
5.46 / 7

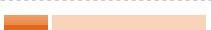
8. Ön felajánlotta adója 1%-át valamilyen civil szervezet és/vagy egyház javára?

Igen, mindkettő javára.	93		49.5%
Igen, civil szervezet javára.	62		33%
Igen, egyház javára.	12		6.4%
Nem, egyik javára sem.	18		9.6%
Egyéb	3		1.6%
Összes válasz	188		

Egyéb válaszok:

- mindkettőt civil szervezetnek
- nincs jövedelmem de szüleim mindig ajánlanak fel
- mivel mindig a munkáltatóval készítettem el, nem tudom, hogy mi történt az 1%-al

9. Milyen mértékben határozza meg felajánlását személyes érintettsége a szervezet működésében? (Kérem az iskolai osztályzatokhoz hasonló értékeléssel válasszon az alábbiak közül!)

soha nem ajánlok fel	12		6.4%
1: egyáltalán nincsen személyes érintettségem	34		18.1%
2: gyenge a személyes érintettségem	12		6.4%
3: közepes a személyes érintettségem	43		22.9%
4: erős a személyes érintettségem	43		22.9%
5: nagyon erős a személyes érintettségem	44		23.4%
Összes válasz	188		

10. Milyen mértékben határozza meg felajánlását a családtagok/barátok ajánlása? (Kérem az iskolai osztályzatokhoz hasonló értékeléssel válasszon az alábbiak közül!)

soha nem ajánlok fel	12		6.4%
1: egyáltalán nem	51		27.1%
2: kevésbé	42		22.3%
3: közepesen	48		25.5%
4: jelentősen	25		13.3%
5: nagyon erősen	10		5.3%
Összes válasz	188		

11. Milyen mértékben határozza meg felajánlását a bevallás kitöltésében segítő szakember javaslata? (Kérem az iskolai osztályzatokhoz hasonló értékeléssel válasszon az alábbiak közül!)

soha nem ajánlok fel	14		7.4%
1: egyáltalán nem	117		62.2%
2: kevésbé	26		13.8%
3: közepesen	19		10.1%
4: jelentősen	10		5.3%
5: nagyon erősen	2		1.1%
Összes válasz	188		

12. Milyen mértékben határozza meg felajánlását a média és a köztéri reklámok sugallata? (Kérem az iskolai osztályzatokhoz hasonló értékeléssel válasszon az alábbiak közül!)

soha nem ajánlok fel	12		6.4%
1: egyáltalán nem	103		54.8%
2: kevésbé	50		26.6%
3: közepesen	19		10.1%
4: jelentősen	4		2.1%
5: nagyon erősen	0		0%
Összes válasz	188		

13. Milyen mértékben határozza meg felajánlását a szervezet társadalmi felelősségvállalása/szerepvállalása? (Kérem az iskolai osztályzatokhoz hasonló értékeléssel válasszon az alábbiak közül!)

soha nem ajánlok fel	12		6.4%
1: egyáltalán nem	30		16%
2: kevésbé	24		12.8%
3: közepesen	31		16.5%
4: jelentősen	58		30.9%
5: nagyon erősen	33		17.6%
Összes válasz	188		

14. Kérem válassza ki azokat a területeket, amelyeket az elmúlt években támogatott! (több válasz lehetséges)

oktatás	88		30.6%
kultúra, művészet	16		5.6%

egészségügyi szolgáltatás	78		27.1%
környezetvédelem	10		3.5%
állatvédelem	47		16.3%
sport	18		6.3%
helyreállítási alapok (káralapok)	10		3.5%
Egyéb	21		7.3%
Összes válasz	288		

Egyéb válaszok:

- egyház
- karitatív tevékenység
- vallás
- vallás
- egyház
- hastánc
- tudomány
- gimnáziumi alapítvány
- egyház
- egyház (itt jelöltem, nem a kultúránál)
- egyház
- egyház
- vallás
- egyház
- -
- nem ajánlottam fel
- a munkáltató nem tudom hova utalja az 1 %-ot
- hátrányos helyzetű diákok támogatása
- EGYHÁZ
- karitatív tevékenység

15. Milyen mértékben támogatná a jövőben az alábbi területeket adója 1%-ával? (Értékelje a területeket az iskolai osztályzatokhoz hasonló elven!)

oktatás

1 egyáltalán nem	18		9.6%
2	17		9%
3	33		17.6%
4	34		18.1%
5 jelentősen	78		41.5%
0 nem ajánlok fel	8		4.3%

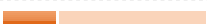
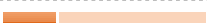
kultúra, művészet

1 egyáltalán nem	26		13.8%
2	36		19.1%
3	52		27.7%
4	36		19.1%
5 jelentősen	21		11.2%
0 nem ajánlok fel	17		9%

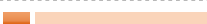
egészségügyi szolgáltatás

1 egyáltalán nem	8		4.3%
2	12		6.4%
3	28		14.9%
4	32		17%
5 jelentősen	99		52.7%
0 nem ajánlok fel	9		4.8%

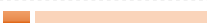
környezetvédelem

1 egyáltalán nem	14		7.4%
2	21		11.2%
3	37		19.7%
4	51		27.1%
5 jelentősen	52		27.7%
0 nem ajánlok fel	13		6.9%

állatvédelem

1 egyáltalán nem	17		9%
2	32		17%
3	38		20.2%
4	25		13.3%
5 jelentősen	60		31.9%
0 nem ajánlok fel	16		8.5%

sport

1 egyáltalán nem	46		24.5%
2	30		16%
3	41		21.8%
4	26		13.8%
5 jelentősen	25		13.3%
0 nem ajánlok fel	20		10.6%

helyreállítási alapok (káralapok)

1 egyáltalán nem	30		16%
2	37		19.7%
3	48		25.5%
4	31		16.5%
5 jelentősen	26		13.8%
0 nem ajánlok fel	16		8.5%

16. Amennyiben Ön nem ajánlja fel adója 1%-át, azt miért nem teszi? (Amennyiben felajánl, kérem jelölje meg az első válaszlehetőséget!)

én a felajánlók táborába tartozom	167		88.8%
nyugdíjas vagyok	2		1.1%
megrögzött adó fel nem ajánló vagyok	1		0.5%
nem érdekel az ilyesmi	8		4.3%
nem találtam megfelelő szervezetet	2		1.1%
eszembe sem jutott	6		3.2%
Egyéb	2		1.1%
Összes válasz	188		

Egyéb válaszok:

- Mert nincs adóm
- pályakezdő vagyok, és az előző évekbeli diákmunkából származó jövedelmem adójának 1 %-a nagyon csekély volt, így inkább nem ajánlottam fel